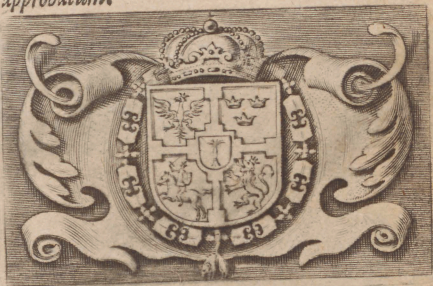

OFFICIA PROPRIA
PATRONORVM
REGNI POLONIÆ,

Per R. STANISLAVM SOCOLOVIVM, Sere-
nissimi olim Stephani Poloniae Regis Theo-
logum, Canonicum Cracouensem, ex man-
dato Synodi Petricouensis conscripta,

Auctoritate Illustrissimi Cardinalis
GEORGII RADZIVILI Episcopi
Cracouensis edita.

*Accessit huic editioni Officium Gratiarum actionis pro vi-
ctoria ex Turcis obtenta anno M. DC. XXI. die
X. Octobris, à S. Rituum Congregatione recognitum,
& approbatum.*

ANTVERPIÆ.
EX OFFICINA PLANTINIANA
ALTHASARIS MORETI.
M. DC. LXXXIII.

M. G. LXXXIII

W. C. LXXXIII

W. C. LXXXIII

W. C. LXXXIII

W. C. LXXXIII

SI 1610

M. G. LXXXIII

M. G. LXXXIII

M. G. LXXXIII

3517/K/84

17
23
24
25
26
27
28
29
30

KALENDARIVM PATRONORVM REGNI POLONIÆ.

FEBRVARII.

6 **D**orotheæ virg. & mart. **duplex.** 5

MARTII.

1 **A**lbini Confess. & Pontif. **duplex.** in diœcesi Gneznenſi. **cum commemor.** Feriæ, ſi occurrat in Quadrageſima. 5

4 Cabirij Confess. **duplex.** 6

5 Translatio S. Vencelſai martyris. **duplex. cum commemor.** Feriæ. 7

9 Cyrilli & Methodij Pontif. & confess. **ſemiduplex.** in diœcesi Gneznenſi: nam quadrageſima Martyrum transfertur in ſequentem diem. 9

17 Gertrudis virg. **ſemiduplex.** in diœcesi Gneznenſi. 10

APRILIS.

23 **A**dalberti Episcopi & mart. **duplex. cum Octava.** 11

24 Georgij martyris. **ſemiduplex. cum commemor.** Octava. 11

25 Marci Euang. **duplex. cum commemor.** Octava. 14

26 Cleti & Marcellini. Pontificum & martyrum. **ſemiduplex. cum commemoratione.** Octava. 14

27 De Octava S. Adalberti. 15

28 De Octava. **cum commemor.** S. Vitalis martyris, & nona Lectione. 15

29 Petri martyris. **duplex. cum commemor.** Octava. 17

30 Octava S. Adalberti. **dupl** 17

MAII.

2 **A**thanasij Episcopi & confess. **duplex. cum commemor.** S. Sigismundi Regis & martyris, & nona Lectione: in Plocenſi autem Ecclesia, S. Sigismundi. **duplex.** 18

4 Floriani militis & martyris. **duplex. cum Octava.** 19

5 De Octava. 22

6 Ioannis ante Portam Latinam. **duplex. cum commemor.** Octava. 23

7 De Octava. 25

8 Stanislai Episcopi & martyris. **duplex. cum Octava.** 25

9 Gregorij Nazianzeni Episcopi & confessoris. **duplex. cum commemoratione.** Octava. 30

10 Apparitio S. Michaëlis Archangeli. **dupl. cum commemor.** Octavarum, & SS. martyrum Gordiani & Epimachi, ac nona de eisdem Lectione. 30

11 Octava S. Floriani. **duplex.** alibi de Octava sancti Stanislai. 30

12 Nerei, Achillei, & Domitilæ virg. atque Pancratij martyrum. **ſemidupl. cum commemoratione.** Octava S. Stanislai. 34

13 De Octava S. Stanislai. 34

13 Seruatij Episcopi & confess. **duplex. cum commemor.** Octava S. Stanislai in diœcesi Gneznenſi. 36

14 De Octava S. Stanislai. **cum** 17
A 2 **corn-**

- 4
 commemorat S. Bonifacij
 martyris. 37
 5 Octaua sancti Stanislai. **du-**
plex. 38

I V L I I .

- 3 **M**argaritæ virg. & mart.
duplex. nam S. Ana-
 cleti, **semiduplex.** transfer-
 tur in 16. Iulij. 40
 5 Diuisionis Apostolorum. **du-**
plex. 41
 16 Andree & Benedicti Polo-
 norum Martyrum. **du-**
plex. in diocesi Gneznen-
 si; sancti Anacleti autem
 die sequenti. 43

A V G V S T I .

- 16 **H**ycinthi. Confess. **du-**
plex. cum **commem-**
orat. Octauæ Assumpt.
 B. Mariæ Virginis. 44

S E P T E M B R I S

- 24 **T**hyrsi, Palmatij & so-
 ciorum martyrum. **du-**
plex. in Vladislauensi dice-
 cesi. 45
 27 Translatio sancti Stanislai.
duplex. 46
 28 Venceslai mart. **dupl. cum**
Octau in Cathedrali præ-
 fertim Cracouiensi Eccle-
 sia, alibi sine Octaua. 46

- 29 Michaëlis Archangelii. **du-**
plex. 47
 30 Hieronymi Presbyteri con-
 fess. & Doct. **duplex. cum**
commemoratione Octauæ
 sancti Venceslai. 47

O C T O B R I S .

- 1 **C**osmæ & Damiani mar-
 tyrum. **semidupl. cum**
commemor Oct. & S. Re-
 migij Episcopi & confess.
 cum nona Lectione. 47
 2 De Octaua S. Venceslai. 47
 3 De Octaua S. Venceslai. 47
 4 S. Francisci Confess. **duplex.**
cum comm. Octauæ. 48
 5 Oct. S. Venceslai **duplex.** 48
 10 Officium Gratiarum actio-
 nis pro victoria ex Turcis
 obtenta. 49
 15 Hedwigis viduæ. **duplex.** 54

N O V E M B R I S

- 12 **B**enedicti, Ioannis, Mat-
 thæi, Iaacaci atque Chri-
 stini fratrum inartyrum.
duplex. nam S. Martini
 Papæ & martyris, **semidu-**
plex. transfertur in sequen-
 tem diem. 55
 19 Elisabeth viduæ. **dupl. cum**
commemoratione S. Pon-
 tiani, & nona Lectione. 57

OFFICIA PROPRIA PATRONORVM REGNI POLONIÆ.

DIE VI. FEBRUARII.

Sanctæ Dorotheæ virginis & martyris. Duplex.

Oraio.

Indulgentiam nobis, quæsumus Domine, beata Dorothea virgo & martyr imploret: quæ tibi grata semper extitit & merito castitatis, & tuæ professione virtutis. Per Dominum.

*In primo Nocturno, Lectio.
de Scriptura occurrenti.*

In secundo Nocturno.

Lectio iij.

Dorothea virgo, ex Cæsarea Cappadocia; propter Christi confessionem ab Apricio præfide comprehensa, Crystæ & Callistæ sororibus, quæ à fide defecerant, tradita est, vt eam à proposito remouerent. Sed contra factum est: nam eas Dorothea ad cultum Christianæ religionis redûxit, propter quam etiam martyrium susceperunt. Quare virgo equuleo diu torta, & palmis cæsa, ad extremum capitis damnata, duplicatam virginittatis & martyrij palmam accepit.

Propter veritatem.

Sermo S. Ambrosij Episcopi.

Lib. 1. de Virginibus, circa init.

Lectio v.

Quoniam hodie natalis est Virginis, inuitat nunc integritatis amor, vt aliquid de virginitate dicamus: ne veluti

transitu quodam præstricta videatur, quæ principalis est virtus. Non enim ideo laudabilis virginittas, quia in martyribus reperitur: sed quia ipsa martyres faciat. Quis autem humano eam possit ingenio comprehendere, quam nec natura suis includit legibus? aut quis naturali voce complecti, quod supra vsum naturæ sit? è caelo accessit quod imitaretur in terris. Nec immeritò viuendi sibi vsum quaesuit è caelo, quæ sponsum sibi inuenit in caelo.

Dilexisti iustitiam.

Lectio vi.

Hæc, nubes, æra, Angelos, sidera; transgrediens, Verbum Dei in ipso sinu Patris inuenit, & toto hausit pectore. Nã quis tantum, cum inuenit, relinquat boni? Unguentum enim exinanitum est nomen tuum: propterea adolescentulæ dilexerunt te, & attraxerunt te. Postremo non meum est illud, quoniam quæ non nubunt, neque nubentur, erunt sicut Angeli Dei in caelo. Nemo ergo miretur, si Angelis comparentur, quæ Angelorum Domino copulantur.

Afferentur Regi.

In tertio Nocturno, Homilia in Euangel. S. simile est regnum caelorum thesauro. vt in Comuni nec virginis nec martyris. vij. Hæc est virgo sapiens. viij. Media nocte de Comuni Virginum.

DIE I. MARTII.

In Gneznenfi dicecesi S. Albini Confessoris & Pontif. Duplex.

Oratio.

Votiuā, quāsumus Domine, nos beati Albini confessoris tui atque Pontificis natalitia restaurent, & ad omne bonum tua gratia faciant propensiores. Per Dominum nostrum.

Lectio iiii.

Beatu8 Albinu8 in Venetica regione Gallia, Oceano Britannico finitima, natus est. Adoleſcens pietati8 & religioni8 amore feruens, relicti8 parentibu8, in Cincillacenſe cenobium ſe contulit, vitamque ibi moſticam profeſſu8 eſt. In Abbati8 ſui monaſterio ruri maxima tempeſtate aliquando deprehenſu8, ſub tectum cuiu8dam caſa8 confugit: quod cum vndique perfluere, ceteri8 qui aderant maſe facti8 omnibu8, ſolum Albinu8 ne gutta quidem vlla pluuiā attingit.

ꝫ. Inveni David. Lectio v.

Abbati8 deinde officio egregie viginti quinque annis functu8 eſt. Cuiu8 virtutibu8 permotus Andegavi8 populu8, dum paſtore interim orbatu8 eſſet, vnanimi eum conſenſu legit Episcopu8. Quem honorem conſecutu8, totum ſe in alendi8 pauperibu8, viſitandi8 agris, in opibu8 defendendi8, redimendi8que captiui8 dedit. In quo pietati8 occupatu8 obſequio, apud Seginam vicu8 adoleſcentem mortuum, Malabaudu8 nomine, reuocauit ad vitam: Maurilio ciui caeco viſu8 reſtituit: aliaque multa ſtupenda operatu8 eſt, vi meritò apud Hildebertu8 Regem Oſtrogothorum in maximo eſſet pretio.

ꝫ. Poſui adiutorium.

Lectio vi.

Anni8 viginti, vel pluribu8 in Episcopali cura exacti8, denique cum impleſſet annorum octoginta atati8 numeru8, viribu8 corpori8 deſtitutu8, ſpiritu8 Deo reddidit. Cuiu8 ſepulchru8 poſtea, praefertim in tranſlatione corpori8, multu8 miraculi8 Deu8 illuſtrauit, duobu8 caeci8 viſu8 reddito, tribu8que paralyti8 ſanitati reſtituti8. Vixit eodem tempore, quo ſanctu8 Caſariu8 Arelatenſi8 Episcopu8, cum Oſtrogothi magnum Gallia8 partem obtinerent.

ꝫ. Ilte eſt qui ante.

DIE IIII. MARTII.

In feſto ſancti Caſimiri.

Confessoris.

Duplex per Poloniae Regnum & magnum Lituaniae Ducatum, aliaque Prouincias ipſorum ſceptri8 parente8.

Omnia de Comuni Confessoris non Pontifici8, praeter ea quae hic habentur. Oratio.

Deus, qui inter Regale8 delicias, & mundi illecebras, ſanctu8 Caſimiru8 virtute conſtantiā roborati8: quāsumu8, vt ei8 interceſſione fidele8 tui terrona deſpiciant, & ad caeleſtia ſemper aſpirent. Per Dñm.

Deinde fit commemor. Feriā; ſi in Quadrageſima venerit.

Postea S. Lucij Papae & martyris, Aſia. Ilte ſanctu8 pro lege Dei ſui certauit viue ad mortem, & a verbis impiorum non timuit: fundatu8 enim erat ſupra firmam petram. ꝫ. Gloria & honore coronati8 eum Domine. ꝫ. Et conſtituiſti eum ſuper opera manuum tuarum.

Oratio.

Deus, qui nos beati Lucij martyri8 tui atque Pontifici8 annua ſolemnitate letificas:

cas: concede propitijs; vt cuius natalitia colimus, de eiusdem etiam protectione gaudeamus. Per Dominum.

In primo Nocturno, si venerit in Quadragesima, Lectiones. Iustus, si morte preoccupatus fuerit. de Communi Confessoris non Pontificis, alijs de Scriptura occurrente.

In ij. Nocturno. Lectio iij.

Casimirus, patre Casimiro, matre Elisabetha Austriaca; Poloniae Regibus ortus, a pueritia sub optimis magistris, pietate, bonis artibus instructus, iuueniles artus aspero domabat cilicio, & assiduus extenuabat ieiunijs. Regij spreta lecti mollitie, dura cubabat humo, & clam intempesta nocte, praeforibus templorum pronus in terra diuinam exorabat clementiam. In Christi contemplanda passione assiduus, Missarum solemnij aded erecta in Deum mente solebat adesse, vt extra se rapi videretur.

¶. Honestum fecit.

Lectio v.

Catholicam promouere fidem summopere studuit, & Ruthenorum schisma abolere; quapropter Casimirum patrem induxit, vt legem ferret, ne schismatici noua templa construerent, nec vetera collabantia restaurarent. Erga pauperes & calamitatibus oppressos beneficus & misericors, Patris & Defensoris egenorum nomen obtinuit. Virginitatem, quam ab incunabulis seruauit illaeram, sub extremo vitae termino fortiter asseruit, dum graui pressus infirmitate, mori potius, quam castitatis iacturam ex Medicorum consilio subire constanter decreuit.

¶. Amavit eum.

Lectio vj.

Consummatus in breui, virtutibus & meritis plenus, praenuntiato mortis die, inter Sacerdotum & Religiosorum choros spiritum Deo reddidit anno aetatis vigesimoquinto. Corpus Vilnam delatum multis claret miraculis. Etenim, praeterquam quod puella defuncta vitam, caeci visum, claudi gressum, & varij infirmi sanitatem ad eius sepulchrum recuperarunt; Lithuanis exiguo numero ad potentissimi hostis insperatam irruptionem trepidantibus in aere apparens, insignem tribuit victoriam. Quibus permotus Leo Decimus eundem Sanctorum catalogo adscripsit.

¶. Iste homo perfecit.

In tertio Nocturno, Homilia in Euang. S. int lumbi vestri. de Communi Confessi non Pontif. Nona Lectio de Homilia Feriae occurrentis.

DIE V. MARTII.

Translatio S. Venceslai martyris, Duplex. cum commem. Feriae.

Omnia de Communi vnus Martyris, praeter hac quae assignantur. Oratio.

Deus, qui beati Venceslai nobilitatem in meliorem mutasti dignitatem, & eum per martyrij palmam ad caelestem perduxisti gloriam: eius precibus nos, quaesumus, ab omni aduersitate libera, & aeternae beatitudinis concede perfrui gloria. Per Dominum.

Lectiones primi Nocturni. Fratres, debitores sumus. de Communi plurimorum Marti.

In ij. Nocturno. Lectio iij.

Venceslaus Dux & martyr Boemiae, patre Christiano Borziuoio, Principe Boemiae, & matre Drahomira

gentili natus, ad educantium
 auix feminæ sanctæ Ludimilæ
 à patre traditus, ab ea sic in om-
 ni pietate & vitæ integritate in-
 fitutus est, vt primam virgi-
 nitatem, eam quam ex vtero
 matris suæ exportauit, perpetuò
 conseruaret: cuius custodes
 alias amplissimas virtutes, chari-
 tatem, humilitatem, modestiam,
 verecundiam, & orandi perse-
 uerantiam, adiunxerat. Cui ei-
 dem auix, tanti viri alumna, pater
 eius moriens, omnem gubernationem
 regni commisit: cum Venceslaus
 adolescens ad Reipublicæ regimen
 nondum maturus esset, mater autem
 impiè & crudeliter cum iuniore filio
 Boleslao viueret, ac infideles
 ambo more infidelium dominarentur.
 Offensa ea re Drahomira,
 furere cœpit, ac vitæ Ludimilæ
 insidiari. Quam ad extremum,
 submissis duobus sicarijs, magis
 scelere quàm genere nobilibus,
 per summum scelus interfecit: ipsa
 summa rerum cum improbo filio
 posita est, grauis suis, molesta
 omnibus, Christianis inimicissima.

✠. Honestum fecit.

Lectio v.

Cuius iniustum & potentem
 dominatum, dum ampliùs
 Boëmi perferre non possunt,
 Pragæ Venceslaum iam adultum
 iuuenem in Regem eligunt, illi-
 que habenas imperij committunt.
 Quod ille plus ieiunio, orationibus,
 cilicio, ac alijs pijs operibus rexit,
 quàm imperio: illud planè occinens,
 Septies in die laudem dixi tibi
 super iudicia iustitiæ tuæ. Fuit hic
 in eo ardor orationis, quòd summa
 hieme nonnumquam ex pedibus
 eius sanguis effluerit: ac ex
 vestigijs ipsius aliqui inca-

Iuerint. Aggressus hunc regnum-
 que eius erat Dux Curimentis.
 Radislaus: cumque multa frustra
 tentasset, ad extremum, ipsum
 ad singulare certamen pro-
 uocauit. Suscepit magno animo
 conditionem magnus Princeps,
 vita sua suorum salutem repræ-
 sentare volens: verùm Deus ipse
 crudelis pugnae diremptor
 fuit. Dum enim vir sanctus præ-
 lium ingressurus equum conscendit,
 aduersarius eius animaduertit
 illi ab Angelo hastam porrigi,
 se verò ea voce moneri: Ne
 feri. Quare perterritus, ex equo
 desiliit, ad pedes Sancti veniam
 petens procidit: quem ad parcendum,
 quàm ad viciscendum paratiorem
 inuenit.

✠. Desiderium.

Lectio vi.

Inuidit & genti & Principi
 eam felicitatem generis humani
 hostis: impiam matrem, alteram
 Attaliam, in furias vertit. Hæc
 filium suum fratris Venceslai
 malè germanum stimulat; de
 regno cogitet, fratrem de medio
 tollat. Suscipit malum semen
 improbus ager: in eadem fratris
 totus effunditur: quem ad funestum
 conuiuium vocat. Non recusat
 iustus Abel, nec inscius, nec
 inuitus: Sacramentis se præmunit.
 Post fraternam & hospitalem
 natalis filij mensam, proxima
 nocte ante templum orans cæditur:
 fit Deo gratissima hostia. Nec
 diu tamen exultauit scelus in
 victoria: nam & matrem non
 ita multum post in arce Pragensi
 terra absorpsit viuum, & filius
 non diu gessit principatum
 fratris sui sanguine comparatum.
 Alij per dæmones exagitati,
 vmbra suam timentes sese præcipites
 in flumen dederunt, submersi
 que sunt. Sanguis.

guis quidem iusti Abel. qui hora passionis multus fuit effusus, ad Deum sanctè clamans, multis & iteratis conatibus non potuit aboleri. Tu autem.

℞ Stola iucunditatis.

In iij. Nocturno. **Homilia in Euang.** Siquis vult post me venire. de **Communi vnus mart.**

DIE IX. MARTII.

In diœcesi Gnezenti SS. **Cyrilli & Methodij Pontif. & Confess. Semiduplex.**

Oratio.

OMnipotens sēpiterne Deus, qui nos per beatos Pontifices & confessores tuos, nostrosque patronos, Cyrillum & Methodium ad vnitatem fidei Christianæ vocare dignatus es, præsta quæsumus, vt qui in præsentem eorum festiuitate lætamur, ipsorum etiam meritis gloriam consequi mereamur æternam. Per Dominum nostrum.

Ex *Annalibus varijs.*

Lectio iij.

SAncti Confessores & Pontifices Cyrillus & Methodius fratres, Constantini Theslalonicensis, cognomento Philosophi, cuius Constantinopolitani erant filij. Cùm adoleuissent, Præsbyteratus Ordinem Constantinopoli consecuti, gentium Slauinarum primi doctores, virique Apostolici facti sunt Cyrillus Gazaros, magnam Slauinorum gentem, qui tum Tauricam peninsulam vicinasque regiones incolebant, à Michaële Imperatore missus, ad Christi fidem conuerit. Chersonesum Heracliam eius peninsulæ ciuitatem Græcam cùm accessisset, dumque ibi primum Gazarorum linguam disceret, sancti Clementis Pontificis Romani corpus, cum anchora ei-

dem alligata, in vicino mari temploque marmoreo inuenit. Quod acceptum dum secum circumferret, magna miracula Deus passim per illud operatus est.

℞. Inueni Dauid.

Lectio v.

Constantinopolim cùm rediisset Cyrillus, denuo à Suatoplugo rege Morauix ad Imperatorem venit legatio, petente Cyrillum sibi mitti, eiusdem religionis docendæ gratia. Assumpto igitur fratre Methodio, longum iter ingressus, ad Volgaros Danubij aecolas primum diuertit: eis itidem fidem Christi, sacrasque Litteras in eorum linguam conuersas tradidit: eas videlicet, quibus non tantum omnes Volgarorum populi, sed multæ quoque aliæ vtuntur nationes, quæ lumen fidei à Volgaris mutuata sunt.

℞. Posui adiutorium.

Lectio vi.

AD Morauos deinde ambo, non sine corpore sancti Clementis, perueniunt: Suatoplugum regem, Velogradi sedem habentem, cum sua gente baptizant: quin & Boemix Ducem Boriuoiom, cum sua vxore sancta Ludimila, eodem sacro lauacro tingunt. Archiepiscopus Velogradi Cyrillus ordinatur: cui adduntur, in amplo Suatoplugi regno, septem alij suffraganei Episcopi. Funda is tandem ecclesijs, & Christi opere perfecto, sancti Clementis corpus Romam deferunt: & à Nicolao Primo Pontifice impetrant, vt gentibus à se baptizati lingua vernacula obire sacra liceret. Quod diuino responso approbatum esse fertur, vt omnis spiritus laudaret Dominum.

℞. Iste est qui ante Deum.

A 5

DIE

DIE XVII. MARTII.

In diocesi Gneznenſi S. Gertrudis virginis. Semiduplex.

Oratio.

Indulgentiam tuam nobis, quaſumus Domine, beata Gertrudis imploret, quæ tibi grata ſemper extitit & merito caſtitaſ. & tuæ profeſſione virtutis. Per Dominum.

Leſtio iiii.

Ex Ioanne Melano & Laur. Surio.

Sancta Gertrudis virgo clariffimis parentibus, patre Pipino Magno Regis Francia Procuratore domus, matre verò Ita, femina pudiciſſima ſanctaſque nata fuit. Modeſtiam & humilitatis virtutem à prima ætate ita coluit, vt ancillis ſuis ſe miniſtram ancillamſque præſtaret. Rex Dagobertus cum eam Ducis Auſtraſia filio, qui tum in comitatu eius erat, vxorem poſtularet; virgo reſpondit, Se neque hunc, neque mortaliſ quemquam, ſed ſolùm Chriſtum Deum ſponſum habere velle. Iuuenis ille repulſam paſſus, cum nihilominus à propoſito non deſiſteret, virgo ſancta, parentum auxilio in orientalem Franciam cum Atalango preſbytero & Bernardo diacono proſſigit: ibique in loco, qui Caroli mons nominatur, per diuinam reuelationem, corpora ſanctorum martyrum Kiliani & ſociorum eius inueniunt.

¶ Propter veritatem.

Leſtio v.

Pipino patre, ſimul & iuene illo proco mortuis, beata Gertrudis ad matrem rediit: domum ſuam in monaſterium ſanctimonialium, Amando Epiſcopo adiutore, conuerterunt. Et ne Gertrudis à quibuſquam precis ampliùs pateretur inſi-

dias, mater ipſa filiaſ capillum abſcidit. Quæ aliquantò poſt inter virgines, ſuſcepto velamine, conſecrata eſt. Poſt obitum matris cum ipſa monaſterij curam ſuſcepit, vt liberiùs Deo ſeruire, ſacriſſque ſtudiis vacare poſſet, eam exemplo Moſis diuiſit in plures. Interim non ſolum in ſacrarum litterarum ſcientia, ſed in ſpiritualibus quoque virtutibus ita proſecit, vt à ſororibus lux aliquando ſphæra igneaſ ſuper eam irradiare ſit viſa. Nuntios quoque ſuos in mari periclitantes, inuocata, licet abſens corpore, liberauit. Ad hæc, beati martyris Foillani corpus, indicio ſupernaſ reuelationis, ipſa meruit inuenire.

¶ Dilexiſti iuſticiam.

Leſtio vi.

Cum diuino ſpiritu ſe morti proximam eſſe cognouiſſet, vt reliquum trium menſium tempus in opera pietatis, & beataſ vitæ ſtadium, ſanctiùs expenderet, omnem monaſterij curam Voſſetrudi cognataſ ſuaſ tradidit. Sepulturam qualem habere vellent, omni pompa vacuam, ordinauit: corpus tantum cilicio, quo vti conſueuerat; caput autem vili quodam velo, à ſacta quadam virgine donato, regi voluit. Deinde à ſancto Vltano monacho de die obitus ſui ſacta certior, anno ætatis ſuaſ trigefimo tertio, ſumpto ſacratiffimi Corporis viatico, animam ſuam creatori Deo reddidit: beato Patricio cum ſanctis Angelis illi, vt vates Vltanus prædixerat, occurrente. Eadem enim dies, nempe Martij decima ſeptima, ſancto Patricio Hibernorum Apoſtolo iam pridem erat ſacta.

¶ Adducentur Regi.

In tertio Nocturno. Homilia
in Euangelium. Simile erit re-
gnum calorum decem virgini-
bus. de Communi Virginum

DIE XXIII. APRILIS.

In festo sancti Adalberti Epi-
scopi & martyris, Regniq̄ue
Poloniæ Patroni.

Duplex.

Ad Vesperas, Antiphona. San-
cti tui Domine. cum reliquis de
Communi Martyrum Tempore
Paschali. Psalmus. Dixit Domi-
nus. cum reliquis de Domini-
ca: & loco ultimi, Psalm. I au-
date Dominum omnes Gentes.
Capitulum. Scitabunt iusti. Hym-
nus. Deus tuorum militum.
Ÿ. Sancti & iusti.

Ad Magnificat, Antiphona.

Magnificet te Domine, tuo re-
dempta sanguine Christiana læ-
tabunda plebs, annua Adalberti
votiva celebrans solemnia: cu-
ius morte pretiosa, deuota promit
gaudia, vt per eius suffra-
gia tua impetret beneficia, al-
leluia.

Oratio.

TVam nobis indulgentiam,
quæsumus Domine, beatus
Adalbertus Episcopus & martyr
imploret, vt & delicta nobis
clementer ignoscas, & benefi-
cia desiderata concedas. Per
Dominum nostrum.

Ad Matutinum, Inuitatorium,
Hymn. Antiphonæ, Psalmi, &
omnia alia dicuntur de Com-
muni Martt. tempore Paschali:
exceptis his, quæ hic assignantur.

In primo Nocturno, Lectio-
nes de Communi vnius Marty-
ris. A Milero. Ÿ. Beatus vir. &c.

In secundo Nocturno.

Lectio iiii.

ADalbertus Boëmus Epi-
scopus & martyr incly-
tus, patre Slaunico, Libi-
censi Comite, & matre Strezys-

laua, nobilissimis parentibus
natus, vir spiritu & gratia Apo-
stolica præditus, planeque ipse
Apostolicus, in illud tempus di-
uina voluntate incidit, quo Sla-
uis adhuc in regione vmbriæ
mortis habitantibus, sol Euan-
gelij oriiri cœpit. Puer, periculo-
so morbo oppressus, Deo matri-
que eius dicatur. Quem non
prius parentes domo emittunt,
quàm totum Psalterium memo-
ria teneret.

Ÿ. Lux perpetua.

Lectio v.

MAgdeburgensi deinde Epi-
scopo educandus datur.
Quem ille cum ob eximiam in-
dolem, tum ob egregium in
studiis profectum complexus,
tantum adamauit, vt ei pro
Voitecho populari nomine, no-
men suum Adalberti in Confir-
matione imposuerit. Nouem to-
tos annos magna constantia ibi-
dem commoratus, ob insignes
tandem virtutes, summumque
pietatis studium, post mortem
Dirinari Pragensis Episcopi, vna-
nimi totius populi consensu,
Principis voluntate, Ottonis Im-
peratoris approbatione, solis
dæmonis reclamantibus, Epi-
scopus designatur. Pragam vili
& simplici equo, & freno can-
nabeo venit: ac post pedibus
Cathedram suam adit.

Ÿ. In seruis suis.

Lectio vi.

IN Episcopatu ita se gerit.
Quarta parte prouentuum
Episcopus, more veteri, conten-
tus fuit. Mensa eius duodecim
pauperes alebat temper. Meri-
dies prandentem (præter dies
festos) media nox dormientem
numquam vidit. Lectus honestè
stratus, somni tamen lectus hu-
mus, & subiectus capiti lapis

6 . . . erat.

erat. Summa & argumentum vitæ: piè seuerus, & grauiter mitis fuit. In qua cælesti & angelica vita, illud virum sanctum torquebat: post tot labores suos, Pragenfes nihil proficere, sed magis in deterius abire: clerum, contra omnem veterem disciplinam, ab vxoribus abstinere nolle: ciues incestu ac pluralitate vxorum se contaminare: Christianosque Iudæis in feruitutem venundari. Fugiebat somnus ab oculis boni pastoris: cum præferim in somnis illi Christus apparuisset illa forma, qua Iudæis aliquando à Iuda venditus erat.

✠. Filia Ierusalem.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundum Ioannem.

Lectio vii. Cap. 10 b

IN illo tempore: Dixit Iesus Phariseis: Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Et reliqua.

Homilia S. Gregorij Papæ.

Homilia 17. in Euangelia.

Est aliquid, fratres charissimi, quod me de vita pastoris vehementer affligit. Ad exteriora enim negotia delapsi sumus; & aliud ex honore suscipimus, atque aliud ex officio actionis exhibemus. Ministerium prædicationis relinquimus, & ad pœnam nostram, vt video, Episcopi vocamur, qui honoris nomen non virtutis tenemus. Relinquant namque Deum hi, qui nobis commissi sunt, & tacemus: in prauis actionibus iacent, & correptionis manus non tendimus: quotidie per multas nequitias pereunt, & eos ad infernum tendere, negligenter videmus.

✠. O quàm prædicanda & lau-

danda in sancto Adalberto excellentia cælestis gratiæ radiat; cum & in æuo sit teneriore,

* Et in diuino sacerdote sancto martyre, Deo munus acceptabile, alleluia. ✠. Fit in puero oblatio, sacrificium in Præule, holocaustum in martyre. Et in diuino.

Lectio viij.

Sed quomodo nos vitam corrigere valeamus alienam, qui negligimus nostram? Curis enim sæcularibus intenti, tantò insensibiliores intus efficiamur, quantò ad ea, quæ foris sunt, studiosiores videmur. Vsu quippe curæ terrenæ, à cælesti desiderio obdurefcit animus: & dum ipso suo vsu durus efficitur, per actionem sæculi, ad ea emolliri non valet, quæ pertinent ad charitatem Dei. Vnde bene sancta Ecclesia de membris suis infirmantibus dicit: Posuerunt me custodem in vineis; vineam meam non custodiui.

✠. Alme Præful, & beate Dei martyr Adalberte confer opem petentibus, tuis sanctis precibus, mala pelle, bona posce.

* Præsta pacis incrementum, confer vitæ gaudia; alleluia. ✠. Vt sub tuo protecti patrocinio, gloriemur in laude Dei perpetuo. Præsta pacis. Gloria Patri. Præsta.

Lectio ix.

Considerate ergo, quid de gregibus agatur, quando pastores lupi sunt: hi enim custodiam gregis suscipiunt, qui insidiari gregi Dominico non metuunt, contra quos greges Dei custodire debuerant. Nulla animarum lucra querimus, ad nostra quotidie studia vacamus: terrena concupiscimus, humanam gloriam intenta mente capramus. Et quia eo ipso, quo ceteris prælati sumus, ad agen-

da

dā quālibet maiorem lice tiam habemus, susceptæ benedictionis ministerium vestimus ad ambitionis argumentum. Dei causam relinquimus, ad terrena negotia vacamus. Locum sanctitatis accipimus, & terrenis actibus implicamur. Impletum est in nobis profectō quod scriptum est: Et erit sicut populus, sic sacerdos. Tu autem.

Te Deum laudamus.

In secundis Vesperis, Ant. Sancti tui Domine, cum reliquis de Communi Martyrum tempore Paschali.

Ad Magnificat, Antiphona.

Per merita sancti Adalberti, Christe nos exaudi: atque eius precibus, nobis succurre miseris, alleluia.

Antæ Lectiones secundi Nocturni, locis extraneis convenientes, ubi hoc Festum sine Octava celebratur.

LECTIO IIIJ.

Adalbertus Episcopus Pragensis, in Boemia nobilissimis parentibus, Slaunico Libicensi Comite, ac Streyzlava natus, Voitechus antea patrio sermone dictus fuit: ab Episcopo autem Magdeburgensi Adalberto, apud quem deinceps pie ac honestissime educatus est, alterum nomen accepit. Postquam Dirmaro in Episcopatu Pragensi successit, cum sanctissime in magna vitæ continentia, pietate, pauperumque cura gessit. Propter contumacis tamen populi gravia peccata, deserere illum coactus, sedem Apostolicam hac de re consulturus, in Italiam se contulit.

℞. Lux perpetua. LECTIO V.

Peregrinatione Ierosolymitana, quam instituerat, intermissa, Romæ Leoni Abbati san-

cti Bonifacii commendatur. Ibi cum in religiosa vita quinquennium exegisset, à Pragensibus pertaxis orbitatis denuo reuocatur. Principis ipsius & Archiepiscopi Moguntini nuntiis precibusque exoratus Pontifex, redire Adalbertum ad suos iubet. Recipiunt læti reducem: non diu tamen illi obtemperant: sacras enim aedes inuadunt, fontesque qui ad illas confugerant, per vim ereptos interficiunt. Iterum illos deserit Adalbertus; animoque ad conuertendas gentes alias, & ad martyrium destinato, ut benedictionem tamen sedis Apostolicæ obtineat, Romam reuertitur.

℞. In seruis suis.

LECTIO VI.

Denuo Pragenses & Moguntinus Adalbertum repertunt. Cumque iussu Pontificis iterum ad illos rediret, tres fratres suos ab eis captos esse cognoscit. Pragensim ergo viam præclusam sibi, mentisque illorum à se alienatas esse videns, Deo gratis actis, conuertendi gentes, quod Romanus Pontifex probauerat, institutum suum prosequitur. Hungariam cum Rege Geiza, eiusque filio sancto Stephano in fide Christi confirmat: Poloniam vicinam, cognatamque Boëmis suis gentem, salutaribus præceptis copiosius instruit. Post triennium autem Radzino fratre in Archiepiscopatum Gneznensem suffecto, ipse in Prussiam, idolis adhuc & dæmonibus seruientem, proficiscitur. Ibi dum religionem Christianam disseminaret, apud Fischausum, sinus Venedici oppidum, inter sacrificandum confossus, & in partes dissectus est.

Corpus eius à Boleslao Chabro Principe Poloniæ postea redemptum, & in Tresmesni Monasterium prius, deinde Gneznam Metropolim honorificè translatum est. *ꝛ.* Filia: Ierusalem.

DIE XXIII. APRILIS.

S. Georgij mart. Semidupl.

DIE XXV. APRILIS.

S. Marci Euang. Duplex.

DIE XXVI. APRILIS.

SS. Cleti & Marcellini Pont.

& mart. Semiduplex.

DIE XXVII. APRILIS.

Quinta die infra Octauam

sancti Adalberti.

*In primo Nocturno leguntur
Lectiones de Scriptura occu-
renti.*

In secundo Nocturno.

Lectio iiii.

Qui cum vniuersam diuini Pauli in curandis illis medicinam, prædicandi, instandi, arguendi, increpandi, obsecrandi, satana: tradendi contempsisset, nec profecisset tamen quidquam, de seipso sollicitus esse cepit. Gregem igitur Deo, summo pastori, & Principis filio Strachiquaso Monacho commendat: ipse Ierosolymam peregrinationem suscipit. Neque prius tamen, quam ad commune illud Christiani orbis Oraculum sedem Apostolicam veniret, ex cuius auctoritate omnia se velle facere constituerat.

ꝛ. Lux perpetua.

Lectio v.

Consilia interim multa vndique colligit: ad montem Cassinum venit: voluntatem & institutum suum Patribus illius loci proponit. Sudent illi, vt quietam potius & pacificam vitam in vno loco transigat, quam istam incertam & multis periculis obnoxiam. Confirmat hoc idem consilium sanctus Nilus

Græcus, instituta S. Basilij securus. Romam eum redire iubet, Leonique Abbati sancti Bonifacij Romæ commédât. Vbi quinquennium totum in omni charitate, humilitate, obedientia, meditatione, miraculis clarus commoratur: nullum tam vile in eo loco munus ac feruile arbitratum, quod non libenter ac sponte obiret.

ꝛ. In seruis suis. *Lectio vi.*

Pertaxi tandem orbitatis suæ Pragenses, & ipse Princeps, ad Archiepiscopum Moguntinensem duos Monachos, Patrem Christianumque mittunt, Adalbertum Episcopum suam repetunt, omnem emendationem vitæ pollicentur. Mittere cum iisdem nuncijs Romam ad Pontificem Archiepiscopus, Pontifex Adalbertum ad suos redire iubet. Qui cum ad quoddam Boemæ oppidum die Domini peruenisset, ibique frequentes nundinas & mercatum offendisset: Hæc est, inquit, illamorum emendatio? Pergit tamen ultra.

ꝛ. Filia: Ierusalem.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundum Ioannem.

Lectio vij.

Cap. 10. b

In illo tempore: Dixit Iesus Pharisæis: Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Et reliqua: Homilia S. Bernardi Abbatis.

Serm. 76. super Cant.

Non otiose toties repetitum est: Petre amas me, in commissione ouium. Et ego quidem id significatum perinde puto, ac si illi dixisset Iesus: Nisi testimonium tibi perhibente conscientia, quod me ames, & valde perfecteque ames, hoc est,

est, plus quàm tua, & plus quàm tuos, plus quàm & te, vt huius repetitionis meæ numerus impleatur, nequamquam suscipias curam hanc, nec te intromittas de ouibus meis, pro quibus sanguis vtiq̃ue meus effusus est.

¶ O quàm prædicanda. 12.

Lectio viij.

T Erribilis sermo, & qui possit etiam impauida quorumuis tyrannorum corda concutere. Propterea attendite vobis, quicumque opus ministerij huius sortiti estis: attendite, inquam, vobis, pretioso deposito, quod vobis creditum est. Ciuitas est, vigilate ad custodiam concordiamque. Sponsa est, studete ornatui. Oues sunt, intendite pastui. Et hæc tria, ad illum Domini trinam sciscitationem, forte non incongrue pertinere diceatur.

¶ Alme Præsul. 12.

Lectio ix.

P Orrò custodia ciuitatis vt sit sufficiens, trifaria erit, à vi tyrannorum, à fraude hæreticorum, à tentationibus demonum: Sponsæ verò, ornatu in bonis operibus, & moribus, & ordinibus. At pastus ouium, communiter quidem in pascuis scripturarum, tamquam in hereditate Domini: sed est distinctio in illis. Nam sunt mandata, quæ duris atque carnalibus animis imponuntur, ex lege vitæ & disciplinæ. Et sunt olera dispensationum, quæ infirmis & pusillis corde, de respectu misericordiæ, apponuntur. Et sunt consiliorum solida fortiaque, quæ ex inimis sapientiæ proponuntur sanis, & qui exercitatos habent sensus, ad discretionem boni & mali.

Te Deum laudamus.

DIE XXVIII. APRILIS.

Sexta die infra Octauam sancti Adalberti.

S. Vitalis mart. commemoratio.

Ant. Lux perpetua. *Ps.* Sancti & iusti. *Oratio.* Præsta quesumus.

In j. Nocturno leguntur *Lectio-*nes de Scriptura occurrenti.

In secundo Nocturno.

Lectio iiii.

E Ffunditur vrbis in amplexum Præsulis sui: patetorem suum submisit veneratur. Sed non diuturnum fuit hoc gaudium: subito ad idem volutabrum redeunt. Quos vir sanctus tamdiu sustinet, dum à sacrarum ædium violatione continerent: at vbi eas inuadi, ac fontes, qui illuc tamquam ad sanctissimum locum confugiebant, per vim rapi videt, ampliùs sibi frustra non esse laborandum constituit: planeque Apostolico spiritu incitatus, de gentium conuersione cogitare incipit, Hungarorum, inquam, Prussorum, & Lituancorum, expeditiorem hanc viam ad martyrium ratus. Neque tamen id sine voluntate & benedictione Sedis Apostolicæ facere voluit. Ro nam igitur iterum venit.

¶ Lux perpetua. *Lectio v.*

S Ed Moguntinus Episcopum suum repetit Pontifex Adalbertum solatur, ac ea lege Pragmam redire iubet, si Pragenfes parere voluerint; alioquin institutum gentium conuertendarum virgere iubet. Paret anima parere consueta. Inuisendorum Martyrum causa, in Comitatu Ottonis, qui tum in Galliam reuertebatur, proficiscitur; magno Imperatoris fructu & ædificatione: quem in eodem etiam cubiculo secum vir magnus noctu esse volebat. Alicos do-

Arina

Et rina & exemplo edocet. In itinere de noua in se Pragensium iniuria cognoscit, tres scilicet, fratres suos ab illis effectos. Vt autem melius de tota causa instrueretur; ad probandum erga se Pragensium voluntatem mittit. De qua cum nihil sani cognouisset, Deo gratias egit. Dauidico illo usus: Dirupisti vincula mea, tibi facificabo hostiam laudis.

R. In seruis suis. **Lectio vj.**

In Hungariam igitur cum suo Gaudenio, siue Radzino properat: Regem Geisam in fide ac omni virtute confirmat: filium eius, diuum Stephanum, vel baptizat (vt alij volunt) vel sacro Chrismate confirmat: populum instruit ac solatorum reliquias subuenit. Annum, & amplius ibi moratus, in Poloniam deinde, vicinam & cognatam Boëmis gentem, proficiscitur. Acceptus honorifice à primoribus ceteraque multitudine, & ab ipso Boleslao Chabro Duce, eandem Polonis, quam Hungaris, nauauit operam; cum Cracouia, & in itinere, quã ueniebat, tum Gneznã in primis, & eò quidem maiore studio & alacritate, quòd linguæ & sanguinis cognatio Boëmis suis cum Polonis intercederet. Mortuo uerò illis diebus Roberto, Gneznensi Archiepiscopo, Adalbertus, magnis Principis precibus exortatus, sufficitur.

R. Filia Ierusalem.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundum Ioannem.

Lectio vij. *Cap. 10. b*

In illo tempore: Dixit Iesus Phariseis: Ego sum pastor bonus Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Et reliqua.

Homilia S. Bernardi Abbatis.

Serm. 76. super Cant.

Boni sollicitique pastores impinguare pecus non cessant bonis lætisque exemplis, & suis magis quam alienis. Nam si alienis, & non suis, ignominia est illis, & pecus ita non proficit. Si enim (uerbi causa) ego, qui uideor inter uos pastoris gerere curam, uobis apposuero Moyse mansuetudinem, patientiam Iob, misericordiam Samuelem, Dauid sanctitatem, & si qua sunt eiusmodi exempla bonorum; immitis ipse, & impatiens, atque immisericos, & minimè sanctus; sermo (vt vereor) minùs sapide eueniet, & uos minùs auidè capietis. Verùm hoc supernæ pietati relinquo, ut, quod minus uobis ex nobis est, ipsa suppleat, & quod perperam, ipsa corrigat.

R. O quàm prædicanda. 12.

Lectio viij.

Volo adhuc eadem paulò expressius designare, propter eos, qui dum auidè nimis honoribus inhiant, minùs prouidè grauibus se supponunt oneribus, exponunt periculis; ut sciant ad quid uenerint: sicut scriptum est: Amice, ad quid uenisti? Nisi fallor, ad solam ciuitatis custodiam, ut quantum fatis est, procuretur; opus est uiro forti, spiritali, fidei. Forti, ad propulsandas iniurias: spiritali, ad deprehendendas insidias: fidei, qui non quæ sua sunt querat. Porro autem ad mores honestandos, vel corrigendos (quod utique ad decorem pertinet sponsæ) quis non liquidò agnoscat, pernecessariam fore, cum multa quidem diligentia, disciplinæ censuram? Ea propter omnis, cui hoc opus incumbit, oportet ferueat zelo illo, quo accen-

accensus. præcipuus ille æmula-
tor sponsæ Domini, aiebat: Æ-
mulor vos Dei æmulatione: de-
spondi enim vos vni viro virgi-
nem castam exhibere Christo.

¶ Alme Præsul. 12.

**Lectio ix. de S. Vitale martyte,
cum commemoratione eiusdem
in Laudibus, Antiphona. Filia
Ierusalem. V. Pretiosa. Ora-
tio. P. ræsta quæsumus.**

DIE XXIX. APRILIS.

Sancti Petri Martyris.

Duplex.

DIE XXX. APRILIS.

**In Octaua S. Adalberti Episco-
pi & martyris omnia vt in pri-
mis Vesperis Festi. II.**

**In j. Nocturno leguntur Le-
ctiones de Scriptura occurrenti.**

In ij. Nocturno. Lectio liij.

Adalbertus Gneznæ vbi
triennio commoratus fuis-
set, viso nocturno diuini-
tus admonitus, iam inde ab ini-
tio susceptam ad Prussos pere-
grinationem, ægè dimittenti-
bus eum Polonis, persequitur;
relicto pro se Gaudentio, siue
Radzino Archiepiscopo. Ibi
dum religionem Christianam
magna cum difficultate & pa-
tientia disseminat, à gente bar-
bara & immani, dæmonum &
idolorum sacrificulis cum Anti-
stite instigantibus, veneranda
mysteria peragens, prope oppi-
dum sinus Venedici, quod Fis-
hausum postea Germani dixerunt,
confossus interficitur, ac à fera
plebe in partes disseccatur, ca-
pite illius ludibrii causa in palo
sublato, die vigesima tertia men-
sis Aprilis, anno Christi non-
gentesimo nonagesimo septimo.

¶ Lux perpetua.

Lectio v.

Cuius corpus postea Bole-
slaus Dux, dilata in aliud
tempus vltione, à Prussis rede-

mit; & minimò quidem: pro-
pterea quòd appensum in statera
corpus, perexiguum ponderaret;
diuina, vt creditum est, virtute
efficiente. Tantum enim argenti,
siue auri (vt alij volunt) barbari
pacti erant, quantum corporis pondus
adæquaret. Deductum solemnè pompa,
primùm in Tremesniensi monasterio
collocauit, nec multò post ad Gneznensem
Basilicam transfuit.

¶ In seruis suis.

Lectio vj.

Nec mora, cæpit locus &
monumentum inclyti Martyris
Christi plurimis & salutaribus
humano generi clarere miraculis.
Hac igitur fama motus Otto Rufus,
tertius eius nominis Imperator Romanus,
ab Italica: siue expeditione siue
peregrinatione reuertens, cum permagno
& splendido comitatu, pacatus in
Poloniam, ad sepulchrum noui Martyris
(quem viuus amabat, & cum quo ali-
quando conuersatus fuerat) exsoluendi
voti causa, quod graui morbo implicatus
vouerat, venit. Principi Boleslao pro
munere hospitali lanceam diui Mauritiij,
& Coronam Regiam donat, Regemque
fieri iubet. Vicissim brachium diui
Adalberti à nouo Rege accepit, quod
Romæ in Insula ad diui Bartholomæi
ædem ab eo depositum, hætenus
conspicitur.

¶ Piliæ Ierusalem.

In tertio Nocturno.

**Lectio sancti Euangelij secundum
Ioannem.**

Lectio vij.

Cap. 10. b

In illo tempore: Dixit Iesus
Pharisæis: Ego sum pastor bonus.
Bonus pastor animam suam
dat pro ouibus suis. Et reliqua.

Homi.

Homilia S. Bernardi Abbatis.

Serm. 76. super Cant.

Non omnes sunt amici sponsi, quos hodie sponsa hinc inde assistere cernis, & qui (vt vulgò aiunt) eam quasi addextrare videntur. Pauci admodum sunt, qui non quæ sua sunt querant, ex omnibus charis eius. Diligunt munera, nec possunt pariter diligere Christum: quia manus dederunt Mammonæ. Inuenire, quomodo incedunt nitidi & ornati, circumamicti varietatibus, tamquam sponsa procedens de thalamo suo. Nonne si quempiam talium repente eminus procedentem aspexeris, sponsam potius putabis, quam sponsæ custodem?

℞. O quam prædicanda. 12.

Lectio viij.

Vnde verò hanc illis exuberare existimas rerum affluentiam, vestium splendorem, mensarum luxuriam, congeriem vasorum argenteorum & aureorum, nisi de bonis sponsæ? Inde est, quòd illa pauper, & inops, & nuda relinquitur, faciemiseranda, inculca, hispida, exangui. Propter hoc non est hoc tempore ornare sponsam, sed spoliare: non est custodire, sed perdere: non est defendere, sed exponere: non est instituire, sed prostituire: non est pascere gregem, sed mactare, & deuorare: dicente de illis Domino: Qui deuorant plebem meam, vt cibum panis.

℞. Alme Præsul. 12.

Lectio ix.

Quem dabis mihi de numero Præpositorum, qui non plus inuigilet subditorum vacuandis marsupijs, quam vitij extirpandis? Vbi qui orando fleat inam, qui prædicet annum

placabilem Domino? Leuiores loquimur: grauiora grauius manet iudicium. Successores omnes cupiunt esse; imitatores pauci. O vtinam tam vigiles reperirentur ad cutem, quam alacres currunt ad Cathedram. Parum est nostris vigilibus, quòd non seruant nos, nisi & perdant. Alto quippe demersi obliuionis somno, ad nullum Dominiæ comminationis tonitruum expergiscuntur; vt vel suum ipsorum periculum expauescant. Inde est, vt non parcant suis, qui non parcent sibi, pertinentes, pariter, & pereuntes.

Te Deum laudamus.

In secundis Vesperis ad Magnificat, Antiphona, Sancte Præsul & beate cælitum confors Adalberte, qui passione gloriæ, morte meruisti vitam: tuo deuoram natalitio tuere plebem patrociniò, quo secuta pace sæculi pacem mereatur Domini, allelusa.

DIE II. MAIL.

Sancti Athanasij Episcopi & confessoris. Duplex.

In Ecclesia Cathedrali Plocensi S. Sigismundi Regis & Martyris. Alibi de S. Athanasio, & pro S. Sigismundo, Lectio ix. cum commemoratione.

In Plocensi autem Ecclesia, In secundo Nocturno.

Lectio iij.

Sigismundus Rex & martyr, Gunebaldo Rege Burgundia infideli inter fideles natus, à puero Christianæ fidei addictissimus, ieiunijs, orationibus, & eleemosynis assidue operam dabat. Patri mortuo succedens, regnum è tenebris infidelitatis ad lumen fidei sanctæ adducere omni studio conabatur: in quo ille subditis suis

exem-

exemplo humilitatis, sobrietatis, mansuetudinis, pietatis munificentiae, iustitiae, reliquarumque virtutum prae lucebat.

R. Lux perpetua.

Lectio v.

ET quamvis secundae uxoris impulsu, filium, quem ex priore coniuge susceperat, occidisset, is tamen lapsus effecit, ut veluti alter David, duriores penitentiae viam ingressus, maioris gratiae diuinæ thesaurum sibi compararet. Talia vulnera & cicatrices Sanctorum, gloria sunt caelestis chirurgi. Itaque cum memorias sanctorum visitaret, in sinibus Sedunorum eius loci, in quo sanctus Mauritius eum socijs suis passus est, deuotione captus, diuinitus responso accepto, Agaunensem Ecclesiam cum Monasterio extruxit, & dotauit. Vbi postea religioso habitu suscepto, vberes lacrymas cum sanctorum Martyrum sanguine coniungebat, pro suis, subditorumque suorum peccatis agens poenitentiam.

R. In seruis suis.

Lectio vj.

INterim Franci, adhuc infideles, Burgundiam ingressi, vastare coeperunt. Quibus se Burgundij, qui adhuc in infidelitate persistebant, adiungentes, Regnum & Regem Sigismundum illis prodiderunt. Quem illi captum, in puteum veterem profundissimum, apud Caloniam vicum proiecerunt, & submerserunt: vnaque uxorem eius, & filios duos, Hystaldum, & Gunebaldum. Corpus eius caelestibus radijs ac revelationibus diuinis demonstratum, in Ecclesia, quam sanctis Martyribus construxerat, appositum est.

R. Filia Ierusalem.

DIE IIII. MAII.

In festo sancti Floriani militis & martyris, Regniq̄e Poloniz Patroni Duplex.

AD VESPERAS.

Vbi non fuerit Ecclesia S. Floriani, Vesp̄, de S. Cruce dicuntur: & à Capitulo fit de S. Florianiano, cum commemorat. sanctae Crucis, & S. Monicæ.

Vbi verò fuerit Ecclesia sancti Floriani:

Ad Vesperas, Antiphona. Sancti tui Domine, cum reliquis de Communi Mart̄. tempore Paschali. Psalm. Dixit Dominus, cum reliquis de Dñica, & loco, vltimi. Psalmus. L. audate Dominum omnes Gentes.

Capitulum Sap. 5

Stabunt iusti in magna constantia aduersus eos, qui se angustiauerunt, & qui abitulerunt labores eorum.

Hymnus.

Gratuletur Ecclesia, Noua laudum preconiã, Dei canens cum gratia, Pro Floriani gloria.

Hic apud Urbem Theciam, Linquens domum, familiam, Laureacum accelerat, Qua sanctos pati nouerat.

Mox à commilitonibus Tentus, verbis, verberibus, Iam mulcetur, iam frangitur, Nec à fide reflectitur.

Hinc vncis fractis scapulis, Vir insons sine maculis, Dum iactatur in flumine, Tortor priuatur lumine.

In petra corpus nobile Cura seruatur aquilæ: Quod vt mandet terræ, piam Martyr monet Valeriam.

Cum ad humandum ducitur, Iumentum siti premitur: Mirè tamen reficitur, Fons nouus quia funditur.

Deo Patri sit gloria,
Et Filio, qui à mortuis
Surrexit, ac Paraclito
In sempiterna sacula. Amen.
y. Sancti & iusti in Dño gaude-
re, alleluia. **ꝛ.** Vos elegit Deus
in hereditatem sibi, alleluia.

Ad Magnificat, Antiphona.

O florem Eden purpureum bea-
tissimum Florianum, qui seculi
militiam in vitæ commutans in-
nocentiam, ad martyrii agonem
per fidei properans confessio-
nem, pro Christo latus occu-
buit, regnumque supernum ob-
tinuit, alleluia.

Oratio.

Deus, qui nos beati Floriani
Martyris tui solemnitate
lætificas; concede propitiis, vt
cuius gloriosum triumphum ve-
neramur in terris, societatis
eius lætitiâ adipisci mereamur
in cælis. Per Dominum nostrum
Iesum Christum Filium tuum.

Alia Oratio Communis.

Adesto, Domine, populo
tuo: vt beati Floriani Mar-
tyris tui merita præclara susci-
piens ad impetrandâ misericor-
diam tuam semper eius patro-
cinijs adiuuetur. Per Dominum.

**Ad Matutinum omnia dicun-
tur de Communi Martyrum
tempore Paschali, exceptis ijs,
quæ hîc assignantur.**

**In primo Nocturno Lectiones
leguntur de Communi plurium
Marr. F ræres, debitores, sumus.**

In secundo Nocturno.

Lectio iij.

Ex Martyrologio, & Annal. Polon.

Florianus martyr passus est
Diocletiano & Maximiano
Imperatoribus, persecutio-
ne decima, eaque vltima. Cùm
Theciæ audiisset, quadraginta
milites, qui sub eius signis ali-
quando stipendia merebāt, Lau-
reacum Norici martyrii causa

ablegatos, ac ibi varijs tormen-
tis consumptos esse, festinè ad
illud oppidum se contulit: tur-
pè putans, veteranum in tam
pulchra victoria à tyronibus
vinci. Compræhensus sistitur A-
quilino præfecto. Qui cùm in
confessione Iesu Christi constan-
ter perseveraret, fustibus, Præ-
fecti iussu, semel atque iterum
cæditur in scapulis, deinde ferro
acuto grauius verberatur.
Ad extremum, saxo ad collum
appèsso, in fluuium Anasum deij-
ci iubetur. **ꝛ.** Lux perpetua.

Lectio v.

Gaudens ibat à conspectu
Iudicis Florianus. Ad pon-
tem vbi venit, impetiat oratio-
nis tempus. In qua cùm tota
hora commemoraretur; audacior
quidam accurrit, ac Martyrem
in fluuium deiecit, in quem
confestim cecidit caligo & re-
nebræ. Sed ecce Dei seruis ser-
uiunt omnia: deportat fluuius
Sancti corpus, & ad saxum ex-
ponit. Mittitur à Deo inusitata
magnitudinis aquila, quæ cor-
pus Sancti ab omni protexit in-
iuria. Apparet demum in som-
nis piæ cuidam mulieri Valeriæ,
ac vt corpus suum condat, ad-
monet. Romam postea transfer-
tur, ac cum principibus Diaco-
nis Stephano & Laurentio col-
locatur, magno vrbis solatio ac
præsidio. Nam eius aduentu om-
nis barbarorum furor, qui tum
vrbem, ac vniuersam Italiam
vexabat, resedit; paxque opta-
ta restituta est.

Lectio vj.

Tandem anno Domini mil-
lesimo centesimo octogesi-
mo tertio, Casimirus, bello &
pace clarus Poloniæ princeps,
vnâ cum Gedeone Episcopo

Craco-

Cracouiensi, ad Lucium Tertium Summum Pontificem mittunt, precantes, vt illis alicuius e sanctis Martyribus ossa impertiatur, qui geni & vbi contra Prussos, Tartaros, aliatque barbaras gentes pro muro & vallo esset. Mittuntur ergo per Aegidium Episcopum Mutinentem sacra ossa. Gens tota cum Rege suo ad septem milliaria tanto hospiti obuiam effusa prodit. Deponitur honorifice Martyr in templo à Casimiro extracto: pars corporis in primarium templum deferitur, ac in marmoreo altari includitur. Et sicut Ierosolyma Stephano, Roma Laurentio; ita suo gaudet Polonia Florianio. **R.** Filia Ierusalem.

In tertio Nocturno.

Iectio sancti Euangelij secundum Ioannem.

Lectio vij. Cap. 15.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Ego sum vitis vera: & Pater meus agricola est. Et reliqua.

Homilia sancti Cyrilli Episcopi Alexandrini.

In Ioannem lib. 10. cap. 13.

Vt quantum oporteat inhaerere sibi, & ab eo pendere, & quantum nobis hoc prodest, ostenderet, vitem seipsum exempli ratione, & palmites affixos in eo credentes appellauit: qui participatione spiritus, per quem Saluatori coniungimur, naturae suae communicamus. Qui enim Domino, vt ait Paulus, adheret, vnus est spiritus cum eo,

R. Quam venerandus dum sese commilitonem Christi fatetur supplicem: * Et mox ad saeuum ducitur iudicem, alleluia. **V.** Sed nec blandimentis separari à resecta fide quiuuit, nec tormentis. Et mox.

Lectio viii

Quemadmodum igitur voce prophetica basis & fundamentum appellatur (in ipso enim aedificamur viui, lapides, spiritalesque facti, ad habitaculum Dei in spiritu, & sacerdotium sanctum; nec aedificari nisi per Christum possumus) sic vitis appellatur, vt mater & nutrix palmitum. Regenerati enim ex Christo, & per ipsum in spiritu sumus ad referendum fructum vitae, non illius praesca: sed huius nouae, quae est per fidem, & charitatem erga ipsum.

R. Ad pontem Anasi fluminis iussu perducitur Aquilini praesidis: vnde facta oratione praecipitur, sed ab vnda super lapidem reclinatur: * Vbi ab aquila corpus eius expansis alis feruatur, alleluia. **V.** Cum ceciderit iustus, non colliderit: quia Dominus supponit manum suam. Vbi ab aquila. **G**loria Patri:

Vbi ab aquila.

Lectio ix.

Conseruamur autem in hoc statu & ad hoc, vt ita dixerim, inseri quodammodo ipsi sumus, id est, firmiter retinentes tradita nobis ab ipso mandata, studentesque huius nobilitatis bonum seruare. Quod fit, si Spiritum sanctum, per quem in nobis Deus habitat, non offendamus. **T**e Deum laudamus.

Ad Laudes & per Horas, Antiph.

Sancti tui Dñe florebunt. Et reliqua, vt in Comuni Martyrum tempore Paschali. Capitulum. **S**tabunt iusti. **Hymnus.**

Sapè Martyr verberatus,
Vncis carnem laceratus,
Deum, dicens, colo Trinum;
Confutauit Aquilinum.
Idem facis Aquiline,
Quod prementes florem spinæ:
Pungis

Pungis, premis sanctum florem,
Reddit pressus flos odorem.

Nunc, o Martyr Dei chare,
Fac nos hostes debellare,
Impugnantes fidem Christi,
Quam tenendo, non cessisti.

Deo Patri sit gloria,
Et Filio, qui a mortuis
Surrexit, ac Paraclito
In sempiterna sacula. Amen.

Ÿ. Pretiosa in conspectu Domini,
alleluia. **℟.** Mors sanctorum
eius, alleluia.

Ad Benedictus, Antiphona.

Dum aeterna diei aurora illuxerit,
dum tuba nouissima insonuerit,
praeclare Martyr Floriane,
nos digneris adiuuare; ut
gratia solis iustitiae, Sanctorum
perfruamur splendore, alleluia.

Oratio vt supra in j. Vesper

In secundis Vesperis, Añã Sancti tui Domine, cum reliquis de Communi Psalm. Dixit Dominus. cum reliquis de Dominica; & loco vltimi, Psalmus. Credidi. Capitulum, Hymnus, vt supra, 19. Ÿ. Pretiosa in conspectu Domini, alleluia. **℟.** Mors sanctorum eius, alleluia.

Intra Octauam sancti Floriani, vbi de ea fieri solet, diebus non impeditis Officio nouem Lectionum, aut Dñica, omnia dicuntur vt in die, exceptis Lectionibus secundi & tertij Nocturni, quæ hîc ponuntur.

DIE V. MAII.

Secunda die intra Octauam sancti Floriani.

In secundo Nocturno.

Sermo sancti Ambrosij Episcopi. In natali SS. Nazarij & Celsi Martyrum.

Lectio iiii.

Immensa Dei nostri pietas,
multiplex ad bonitatem, &
artifex ad salutem, propo-
mens arduam virtutum palmam

raro appetitore pretiosam, in paucorum triumphis, plurimorum commodis prospicit. Illorum siquidem menta, nostra vult esse suffragia; simulque, dum nobis fidem veram duro martyrij agone commendat, afflictionum precedentium, instructionem efficit posteriorum. Quanta est erga nos Dei nostri sollicitudo? illos examinat, vt nos erudiat: illos conterit, vt nos acquirat: eorumque; cruciatus, nostros vult esse profectus **℟.** Lux perpetua. **Lectio v.**

Merito ergo eos colimus, qui periculis suis pugnant, & nostris utilitatibus militans, qui per lucis vitæque contemptum edocent nos, quantum Deo nostro debeamus affectum. Nouerimus itaque, quia non sine magno discrimine, de religionis veritate dubitamus, quam tantorum sanguine confirmatam videmus. Magni periculi res est, si post Prophetarum oracula, post Apostolorum testimonia, post Martyrum vulnera, veterem fidem, quasi nouellam, discutere præsumas, & post tam manifestos duces in errore permanes, & post morientium sudores otiosa disputatione contendas. **℟.** In seruis suis.

Lectio vj.

Veneremur ergo in sanctorum Martyrum gloria fidem nostram. Quomodo fidem nostram? Ab istis enim, dum mortis tolerantia indubitanter excipitur, spes immortalitatis euidenter asseritur. Numquam enim hanc vitam tam constanter expenderent, nisi esse alteram incomparabiliter beatiorum perfectam definitione sentirent. In sanctis itaque præconibus veritatis, resurrectionis auctoritas est.

est. Prompti enim pereunt in melius reparandi : quibus per angustias tribulationum aperitur exitus ad amplitudinem gaudiorum. *R.* Filia Ierusalem,

In tertio Nocturno

Lectio sancti Euangelij secundum Ioannem.

Lectio vii Cap. 15.

IN illo tempore : Dixit Iesus discipulis suis : Ego sum vitis vera, & Pater meus agricola est. Et reliqua.

Homilia sancti Cyrilli Episcopi Alexandrini.

In Ioannem lib. 10. cap. 13.

Quemadmodum radix qualitatem suam palmitibus immittit, sic vnigenitus Dei Filius, Patris, & suæ naturæ affinitatem, vt ita dicam, Spiritu dato sanctis largitur, per fidem & sanctitatem ei coniunctis, ad pietatem, & ad omne virtutis genus ipsos nutriens. Agricolam autem Patrem appellat, ne à solo Filio fieri hoc videatur, quod totius Trinitatis mirabile opus est. Non modò enim salus nostra, verùm etiam omnia, quæ à Deo fiunt, vna voluntate ac potestate supremæ naturæ fiunt.

R. Quam venerandus. 21.

Lectio viij.

Nam si alia Patri, alia Filio seorsim accommodabimus, quoniam vitis Filius nuncupatur, Pater verò agricola, à solo Filio contineri & nutriti videbimur, à Patre autem nuda solummodò visitatione coli. Vitis enim suos palmites nutrit: agricola verò visitat solummodò vitem & colit. Quare nec illud à Patre, nec hoc à Filio, nec vtrumque à Spiritu separandum. Omnia enim à Patre per Filium in Spiritu sunt.

R. Ad portem Anasi 21.

Lectio ix.

Commodissime igitur, cum vitem & palmites nominauerit, cultoris quoque fecit mentionem; cura, prouidentia, gubernationeque Dei adduci ad virtutem, contineri que nos demonstrans. Si verò credimus, Filium in Patre, & Patrem in Filio naturaliter esse, & ex ipsis esse omnia in Spiritu, vt ab vna Deitate; nec Pater ab aliendis nobis separabitur, nec Filius à cultura erit alienus. Et iure id quidem. Vbi enim summa naturæ idemitas est; ibi, quamuis multis variisq; modis fieri nonnulla videantur, vna tamen est operatio nullo modo distincta. Te Deum laudamus.

DIE VI. MAIL.

Sancti Ioannis ante portam Latinam. Duplex.

DIE VII. MAIL.

Quarta die infra Octauam S. Floriani.

In secundo Nocturno.

De Sermone sancti Ambrosij Episcopi.

In natal. SS. Marci, Nazary & Celsi. **Lectio iiii.**

Licet hic tantus Christi testis Cracouiensium peculiaris putetur, priuilegio sepulchri, sed omnium est communione suffragij. Neque enim istius vrbis charitas proflua, & fides auara, tantum huic Martyri derogauerit, dum sibi arrogat; vt solum erga mœnia sua, patrociniij illius beneficia affutura esse crediderit. Non clauditur locis, quod diffunditur meritis. Inuocasti vbique Martyrem, vbique te exaudit ille, qui honoratur in Martyre. Moderante itaque eo, qui pensat vota tua, & dispensat munera sua, in tantum vicina præsentia effi-

vacis praebebitur aduocati, in quantum fuerit fides deuota suscepti. Oratio enim, quae castitatis, iustitiae, eleemosynarum operibus adiuuatur, excedit mundum, penetret paradysum, euolat usque ad ipsum summam maiestatis, Angelo conferente, conspectum.

R. Lux perpetua.

Lectio v.

Quæ cum ira sint, honoramus beatos Martyres, principes fidei; intercessores mundi, praecones regni, coheredes Dei. Quod si dicas mihi: Quid honoras in carne iam resoluta atque consumpta, de qua nulla iam Deo cura est? Et ubi est illud, charissimi, quod ipsa Veritas loquitur per Prophetam? Pretiosa, inquit, in conspectu Domini mors Sanctorum eius, & iterum: Mihi autem valde honorificandi sunt amici tui, Deus. Honorare debemus seruos Dei: quantum magis amicos Dei? de quibus alio loco dicitur: Dominus, inquit, custodit omnia ossa eorum, & vnum ex his non conteretur. *R.* In seruis suis.

Lectio vi.

Honoro ergo in carne Martyris exceptas pro Christi nomine cicatrices: honoro videntis memoriam in perennitate virtutis: honoro per confessionem Domini sacros cineres: honoro in cineribus semina aeternitatis: honoro corpus, quod mihi Dominum meum ostendit diligere, quod me propter Dominum mortem docuit non timere. Cui autem non honorent corpus illud fideles, quod reuerentur & daemones? quod & affixerunt in supplicio, sed glorificant in sepulchro? Honoro itaque corpus quod

Christus honorauit in gladio, quod cum Christo regnabit in caelo. *R.* Filiae Ierusalem.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundum Ioannem.

Lectio vii.

Cap. 15.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Ego sum vitis vera, & pater meus agricola est. Et reliqua.

Homilia sancti Cyrilli Episcopi Alexandrini.

In Ioannem lib. 10. cap. 14.

Omne palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum: & omnem qui tert fructum, purgabit eum; ut fructum plus afferat. Voluntaria est nostra cum Christo conglutinatio, & charitate & fide perficitur. Et fides quidem in animo nostro consistit, veram Dei cognitionem efficiens, charitas vero mandatum eius seruare facit. Qui enim me diligit, is, inquit, mandata mea seruabit. Qui ergo per fidem Christo solummodo coniunguntur, sola illi confessione inhaerentes, nec charitatis vimine se colligantes, palmitem quidem sunt, sed non fructuosus: nam fides absque operibus, mortua quaedam res est.

R. Quam venerandus, 21.

Lectio viij

Huiusmodi autem palmitem agricolae falx seuerissime amputat, & igni tradit. Hoc enim modo de infructuosis arboribus solet fieri: exciduntur enim, ne terram frustra occupent, ut de ficu per parabolam dicitur. Hoc ipsum per prophetam Ezechielem clarius exposuit, dicens: Fili hominis, quid fiet ligno vitis ex omnibus lignis nemorum, quae sunt inter signa siluarum: Numquid tolle-

tolletur de ea lignum, vt fiat opus; aut fabricabitur de ea paxillus, vt dependent in eo quodcumque vas? Ecce, quod in annos amputatur de eo, igni datum est in escam. Numquid vtile erit ad opus? Ita quod semel decisum est, ad nullam penitus rem conferre potest, nisi forte ad ignem.

R. Ad portem Anasi. 21.

Lectio iv.

Nam quod Christus de illo dicit, qui talentum obruit, id in eis quoque inspicitur, qui decisi sunt. Vt enim ab illo talentum auferetur; sic à palmitate humor vitis, quo alebatur. Auferitur autem ab illis humor, id est, spiritus Domini, antequam igni tradantur. Nam si honoribus huius sæculi præditi, quando aduersus regem aliquid commiserunt, non prius puniuntur, quam Magistratu se abdicauerint: quomodo non erit necesse, vt antequam igni anima infructuosa tradatur, penitus à gratia spiritus decidatur. Sed hæc quidem infructuosi palmites iure subituri sunt; fructuosos autem, cura & cultu agricolæ, maiorem producent fructum. **T**e Deum laudamus.

DIE VIII. MAII.

In festo S. Stanislai Episcopi & martyris, Regniq̃ue Poloniæ Patroni, Duplex.

Extra Poloniam verò septima die Maij, vbi sancti Michaëlis Archangeli Apparitio Octaua Maij celebratur.

Ad Vesperas, omnia de Comuni Martyrum tempore Paschali, præter ea, quæ hic assignantur.

Capitulum.

Hebr. 5.

Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in ijs quæ sunt

ad Deum, vt offerat dona & sacrificia pro peccatis. **Hymnus.**

GAude mater Polonia,
Prole secunda nobili:
Summi regis magnalia
Laude frequenta vigili.

Cuius benigna gratia,
Stanislai Pontificis
Passionis insignia
Signis fulgent mirificis.

Hic certans pro iustitia,
Regis non cedit furia:
Stat pro plebis iniuria
Christi miles in acie.

Tyranni truculentiam
Qui dum constanter arguit,
Martyrij victoriam
Membratim cæsus meruit.

Nouum pandit miraculum
Splendor in sancto cælicus
Redintegrat corpusculum
Sparsum cælestis medicus.

Sic Stanislaus Pontifex
Transit ad cæli curiam,
Vt apud Deum opifex
Nobis impleret veniam.

Poscentes eius merita,
Salutis dona referunt:
Morte præuenti subita
Ad vitæ portum redeunt.

Cuius ad tactum annuli,
Morbi fugantur turgidi:
Ad locum sancti tumuli
Multi curantur languidi.

Surdus auditus redditur,
Claudis gressus officium:
Mutorum lingua soluitur,
Et fugatur dæmonium.

Ergo felix Cracouia,
Sacro dotata corpore,
Deum qui fecit omnia
Benedic omni tempore.

Sit Trinitati gloria,
Laus, honor, iubilatio:
De Martyris victoria,
Sit nobis exultatio. Amen.

V. Sancti & iusti in Dño gaude-
te, alleluia. **R.** Vos elegit Deus
in hereditatem sibi, alleluia.

B

Ad

Ad Magnificat, Antiphona.

O beate Stanislai, Præsul plebis Cracouiz, cuius signa victoriæ late præsent Poloniæ: nam dono Christi gratia, pestes curantur variæ. Tua, Martyr egregie, festa colentes hodie, Regi com-menda gloriæ, alleluia.

Oratio.

DEus, pro cuius honore gloriofus Pontifex Stanislai gladiis impiorum occubuit: præsta quæsumus, vt omnes, qui eius implorant auxilium, petitionis suæ salutarem consequantur effectum. Per Dominum.

Alia Oratio communis.

Populum tuum, quæsumus Dñe, intercedete beato Stanislao, glorioso Martyre tuo, atque Pontifice, vngue tuæ virtutis potenter defende: & solem tuæ maiestatis, irreuerberato mentis radio glorianter intueri concede. Per Dominum.

Non fit commemor. Octauæ S. Floriani, neque in primis, neque in secundis Vesperis, neque in Laudibus.

In primo Nocturno.

Ex Epistola beati Pauli Apostoli ad Hebræos.

Lectio j.

Cap. 5.

Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in his quæ sunt ad Deum, vt offerat dona & sacrificia pro peccatis: qui condolare possit ijs, qui ignorant, & errant: quoniam & ipse circumdatus est infirmitate: & propterea debet, quemadmodum pro populo, ita etiam & pro semetipso offerre pro peccatis. Nec quinquam sumit sibi honorem; sed qui vocatur à Deo, tanquam Aaron. Sic & Christus non semetipsum clarificauit vt Pontifex fieret;

sed qui locutus est ad eum: Filius meus es tu, ego hodie genui te.

R. Beatus vir, qui metuuit.

Lectio ij.

Quemadmodum & in alio loco dicit? Tu es Sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedech. Qui in diebus carnis suæ, preces supplicationesque ad eum, qui possit illum saluum facere à morte, cum clamore valido & lacrymis offerens, exauditus est pro sua reuerentia. Et quidem cum esset Filius Dei, didicit ex ijs, quæ passus est, obedientiam: & consummatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi, causa salutis æternæ, appellatus à Deo Pontifex, iuxta ordinem Melchisedech.

R. Tristitia vestra. **Lectio iij.**

DE quo nobis grandis sermo, & interpretabilis ad dicendum: quoniam imbecilles facti estis ad audiendum. Etenim cum deberetis magistri esse propter tempus, rursus indigetis vt vos doceamini quæ sint elementa exordij sermonum Dei: & facti estis quibus lacte opus sit, non solido cibo. Omnis enim, qui lactis est particeps, expers est sermonis iustitiæ: paruulus enim est. Perfectorum autem est solidus cibus; eorum, qui pro consuetudine, exercitatos habent sensus ad discretionem boni ac mali.

R. Pretiosa in conspectu.

In ij. Nocturno. Lectio iij.

Ex Annal. Pol. & Bulla Innoc. III.

Stanislaius Scepanouius Polonus, de nobili Prussorum familia, patre Velislao, matre Bogna, pijs & locupletibus parentibus natus est: hi, cum multis annis steriles essent, à Deum omnis fecunditatis auctorem

con-

confugiunt, vt pro sua benigna voluntate, illis liberos dare vellet; pacti voto, se, quidquid id esset, quod ex illis nasceretur, ipsi soli, eiulque cultui sanctissimo addicuros; ad trigessimum tamen propemodum annum eorum desideria differabantur. Vnde, cum conijcerent, id Deum nolle, quod illi summo pere vellent; voluntate suam diuinae voluntati subijcientes, omnem curam & solitudinem à carne & sanguine, ad fructus spirituales transferunt.

R. Lux perpetua. **Lectio v.**

Ecce verò adest praesens, & nec opinatus quidem, sine magna matris molestia, partus. Creuit, non magis corporis, quam animi viribus: modestus, pudicus, ad omne genus doctrinae & pietatis propensus puer. Quod dum parentes vident, votis suis, & pueri ingenio deesse nolunt. Gneznam illum, & Regni, & litterarum tunc sedem, mittunt. Sed non diu hic nidus tantum potuit continere ingenium: Lutetiam igitur, Parisiorum urbem, studijs litterarum ex antiquo celebrem, mittitur. Hic se totum cum alijs studijs, tum praecipue Theologiae ac iuri canonico tradit.

R. In seruis suis.

Lectio vj.

Redit domum, tamquam ex mercatura mercator bonus; integris suis, pietate, modestia, castitate, sinceritate; quaestis multis, excellenti doctrina, rerum gerendarum dexteritate summa, Fama eius permotus Lampertus Episcopus Cracouien- sis, vir pius, iuuenem reluc- stantem magis quam se ingerentem, ad sacros Ordines pertrahit. Sacerdotem primum, post

Canonicum ac Pradicatorum Cracouientem facit. Sic Stanisl- aus, tamquam secunda & pretiosa planta, in vberius solum transflata, vberimos fructus red- dere coepit; in omnibus seipsum praebens exemplum bonorum operum: in doctrina, in integri- tate, in grauitate, verbum sanum, & irreprehensibile; vt ij, qui ex aduerso essent, vererentur, nihil habentes dicere malum de illo. Quod dum Lampertus, senio & atate confectus, in illo vi- det, ipsum vniuersae Ecclesiae, atq; adeo domui suae, tamquam alterum Iosephum, praefecit.

R. Filiae Ierusalem.

Aliae Lectiones ij. Nocturni, extraneis praeterum locis, vbi hoc Festum sine Oct. celebra- tur, conuenientes. Lectio iij.

Stanislus Polonus, apud Cra- couiam nobili genere natus, & pijs parentibus, qui antea per annos triginta steriles, illum à Deo precibus impetrarunt, ab ineunte atate futurae sanctita- tis specimen dedit. Adolescens Gneznæ primum, deinde Parisijs bonis artibus operam nau- uit, multumque in sacra cano- num & Theologiae doctrina pro- fecit. Parentibus mortuis, am- plum patrimonium pauperibus distribuit, vitae monasticae desi- derio. Sed Dei prouidentia Ca- nonicus Cracouiensis, & Con- cionator factus, à Lamperto Episcopo in eius postea locum, quamuis inuitus, sufficitur. Quo in munere omnium pastoralium virtutum laude, & praecipue mi- sericordia in pauperes enituit.

R. Lux perpetua. **Lectio v.**

Erat tum Poloniae Rex Boles- laus: quem grauitè offen- dit, quod illius notam libidinem publice arguebat. Quare in so-

Iemni Regni Conuentu, Stanislauum per calumniam in iudicium coram se vocari curat; tamquam pagum occuparet, quem ecclesie suae nomine coemerat. Quod cum neque tabulis probare posset, & testes veritatem dicere timerent, spondet Episcopus, se Petrum, pagi venditorem, qui triennio ante obierat, intra dies tres in iudicium adducturum. Conditione cum risu accepta, vir Dei toto triduo ieiuniis & orationi incumbit. Ipso sponsonis die, post oblatum Missae sacrificium, Petrum e sepulchro surgere iubet: qui statim rediuius, Episcopum ad regium tribunal euntem sequitur, ibique Rege & ceteris stupore attonitis, de agro a se vendito, & pretio rite sibi ab Episcopo perfoluto, testimonium dicit, atque iterum in Domino obdormiuit.

✠ In seruis suis.

Lectio vij

AT Boleslaum frustra saepe admonitum, Stanislauus tandem a fidelium communione remouet. Ille, iracundia furens, milites in Ecclesiam immittit, ut sanctum Episcopum confodiant: qui ter conati, occulta vi, tertio diuinitus sunt depulsi. Postremo impius rex Sacerdotem Dei, hostiam immaculatam ad altare offerentem, sua manu obtruncat: corpus membratim concisum, & per agros proiectum, aquila a feris mirabiliter defendunt. Mox Canonici Cracouenses sparsa membra nocturni de caelo splendoris indicio colligunt, & suis locis apte disponunt; quae subito ita inter se copuiata sunt, ut nulla vulnere vestigia extarent. Multis praeterea miraculis serui sui sanctitatem Deus declarauit post eius mortem,

Quibus pernotus Innocentius Quartus Summus Pontifex, illum in Sanctorum numerum retulit. Clemens vero Octauus Pontifex Maximus, sancti Stanislai festo die in Romanum Breuiarium relato, gloriosi Martyris memoriam semiduplici Officio ubique celebrari iussit.

✠ Filiae Ierusalem.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundum Ioannem.

Lectio vij Cap. 10. b

IN illo tempore: Dixit Iesus Pharisaeis: Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Et reliqua. *Homilia S. Augustini Episcopi.*

De verbis Domini Serm. 50.

AVdiuimus Dominum Iesum commendantem nobis boni pastoris officium: in qua commendatione admonuit nos utique, ut intelligi datur, bonos esse pastores. Et tamen, ne intelligeretur peruerso modo multitudo pastorum, Ego sum, inquit, pastor bonus: & vnde sit pastor bonus, consequenter ostendit: Pastor, inquit, bonus animam suam pro ouibus ponit. Pastor ergo bonus Christus. Quid Petrus? nonne bonus pastor? nonne & ipse animam suam pro ouibus posuit? Quid Paulus? quid ceteri Apostoli? Quid eorum tempora consequentes beati Episcopi Martyres? quid etiam iste sanctus Stanislauus? Nonne omnes pastores boni, non mercenarij, de quibus dicitur: Amen dico vobis, perceperunt mercedem suam? Omnes ergo illi pastores boni, non solum quia sanguinem fuderunt; sed quia pro ouibus fuderunt. Non enim fuderunt elatione, sed charitate.

✠ Oyenerandam Martyris constantiam

stantiam? O prædicandam Stanislai Præfulis fidem, qua in testem veritatis Boleslai regis sistendum tribunalibus, * Petrum reuocauit ab inferis, alleluia. *ψ*. Triennem in tumulo, deficientibus à veritate filijs hominum. Petrum:

Lectio viij.

N Am & apud hæreticos, qui propter iniquitates & errores suos aliquid molestiarum perpessi fuerunt, nomine martyrij se iactant, vñ hoc pallio dealbati, faciliùs furentur, quia lupi sunt. Si autem vultis scire, in quo numero habendi sunt, pastorem bonum, Paulum Apostolum audite: quoniam non omnes, qui corpora sua in passione etiam ignibus tradunt, æstimandi sunt sanguinem fudisse non pro ouibus, sed potiùs contra oues. Si distribuero, inquit, omnia mea pauperibus, & tradidero corpus meum vt ardeam, charitatem autem non habeam, nihil mihi prodest. Ecce venit ad passionem; ecce venit & ad sanguinis effusionem, venit & ad corporum incensionem; & tamen nihil prodest, quia charitas deest. Adde charitatem, profunt omnia: detrahe charitatem, nihil profunt cetera.

R. Pastor cadit in gregis medio: dormit sponsus in sponse gremio: mater plorans gaudet in filio, * Quia viuit victor sub gladio, alleluia. *ψ*. Cleri plebifque concio in patris natalitio, iubilet cum tripudio pro tanto beneficio. Quia viuit. *Gloria Patri.* Quia viuit. *Lectio ix.*

Q Vale bonum est charitas ista, fratres? quid pretiosius? quid luminosius? quid firmitus? quid vtilius? quid securius? Multa sunt Dei dona, quæ

tamen habent & mali, qui dicuntur: Domine, in nomine tuo prophetauimus: in nomine tuo dæmonia eiecimus: in nomine tuo virtutes multas fecimus. Nec respondebit ille, non fecistis: non enim in conspectu tanti Iudicis audebunt mentiri, aut iactare, quæ non fecerunt, sed quia charitatem non habuerunt, respondebit omnibus illis: Non noui vos. Quomodo autem habet vel exiguum charitatem, qui etiam conuictus non amat vnitatem? Hanc Dominus vnitatem commendans pastoribus bonis, commendans pastores bonos, noluit multos appellare pastores. Neque enim, vt dixi iam, non erat pastor bonus Petrus, Paulus, Apostoli ceteri, & posteriores sancti Episcopi, beatus Stanislauus? Omnes hi pastores boni; & tamen ille pastoribus bonis non commendauit pastores bonos, sed Pastorem bonum. Ego sum, inquit, pastor bonus. *T*e Deum laudamus.

Ad Benedictus, An. Martyr Dei Stanislauus gloriosus Pontifex, quem occidit Boleslaus truculentus princeps: pastor bonus & patronus, adsit nobis opifex, & virtutum artifex, alleluia.

Ad Tertiam, Capitulum, Omnis Pontifex.

R. breue Sancti & iusti in Domino gaudete, * Alleluia, alleluia. Sancti & iusti. *ψ*. Vos elegit Deus in hereditatem sibi. Alleluia, alleluia. *Gloria.* Sancti & iusti. *ψ*. Lux perpetua lucebit sanctis tuis Domine, alleluia. *R.* Et æternitas temporum, alleluia.

Ad Sextam, Capitulum, Hebr. c.

Q Vi condolere possit iis, qui ignorant & errant: quoniam & ipse circumdatus est

infirmitate: & propterea debet, quemadmodum pro populo, ita etiam & pro semetipso offerre pro peccatis.

R. breue. Lux perpetua lucebit sanctis tuis Domine, * Alleluia, alleluia. Lux perpetua. **V.** Et æternitas temporum. Alleluia, alleluia. **G**loria Patri. Lux perpetua lucebit. **V.** Lætitia sempiterna super capita eorum, alleluia. **R.** Gaudium & exultationem obtinebunt, alleluia.

Ad Nonam, Capitulum Hebr. 7. d.
Talis enim decebat ut nobis esset Pontifex, sanctus, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus, & excelsior cælis factus.

R. br. Lætitia sempiterna super capita eorum, * Alleluia, alleluia. Lætitia. **V.** Gaudium & exultationem obtinebunt. Alleluia, alleluia. **G**loria. Patri. Lætitia. **V.** Pretiosa in conspectu Domini, alleluia. **R.** Mors sanctorum eius, alleluia.

Ad Vesperas, Añã. Sancti tui Domine. **cum reliquis de Communi.** **Psalm.** Dixit Dñs cum reliq. de Dñica; & loco vltimi, **Psalm.** Credidi. **Capitul.** O mnis Pontifex. **Hymnus.** **G** aude mater. 26. **V.** Pretiosa in conspectu Domini, alleluia. **R.** Mors sanctorum eius, alleluia.

Ad Magnificat, Añã. Vir inclyte Stanislæ, vita, signis, passione, plebem tuam, pastor bone, fove benedictione, gubernatione, salua sancta intercessione, alleluia. **Oratio.** **D** eus, pro cuius honore, **Commemoratio, sancti Gregorij.** O Doctor optime. **V.** Amavit. **Oratio.** **D** eus qui populo, **vt in Breuiario Romano.**

Infra Octauam sancti Stanislai, diebus non impeditis Offi-

cio Duplici, vel Semiduplici, omnia dicuntur vt in die, exceptis Lectionibus. De Simplicii fit tantum commemoratio.

DIE IX. MAII.

S. Gregorij Nazianzeni Episcopi & Confessoris. Duplex.

In ij. Vesperis à Capitulo de S. Michaële Archangelo. Commemor. S. Gregorij, & SS. Gordiani & Epimachi Martyrum.

DIE X. MAII.

Apparitio S. Michaëlis Archangeli. Duplex.

Commemoratio & Lectio ix. de SS. Gordiano & Epimacho.

Vesperæ de S. Michaële, cum Commemor. Oct. S. Floriani.

DIE XI. MAII.

Octaua S. Floriani.

Omnia dicuntur sicut in die festo, præter Lectiones.

In primo Nocturno, leguntur Lectiones de Scriptura occurrenti.

In secundo Nocturno.

Sermo sancti Basilij Episcopi.

In Psalm. 115. Lectio iij.

Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius. Lappilli quidam floridis interspersi & sublucentes coloribus, nominati solent pretiosi ab istis diuitiarum belluonibus: re autem vera, pretiosa est mors sanctorum eius; cum videlicet anima per vitæ istius curriculum expurgata, ab omni eluue & inquinamento carnis emancipata, ac libertati reddita, nullam in se retinens maculam aut rugam, duris pro pietate agonibus iam exantlatis probata, insignita corona iustitiæ, perque hæc omnia admirabili decore virtutis interlucens, Dño suo, atque omnium Iudici se præsentarit, lapide omni pretioso longè rutilantior.

R. Lux perpetua.

Lectio

Lectio v.

Non est itaque anxie lugendus ex hac vita discessus, viri etiam vel maxime sancti: sed magis deploranda natiuitas, & ex vtero in hanc vitam progressio: quæ reuera per ignominiam fit sordentis eluuei, ac fædi odoris, sordium ac fastidij plena, & quorum ne conspectum quidem etiam natu maiores, facile ferre possent. Talis enim carnalis natiuitatis nostræ ingressus, naturæ necessitate constitutus est: contra exitus atque hinc emigratio pretiosa ac illustri habetur: non quidem in genere omnium hominum, sed eorum tantum qui sanctæ & iuste vitam hanc transegerunt. Pretiosa itaque mors est: sed natiuitas nequaquam: Seminatur enim, vt inquit ille, in ignominia, surgit in gloria: plantatur in corruptione, resurgit sine villo vitio.

℞. In seruis suis.

Lectio vj.

Quando in Iudaismo moriebantur homines, execranda & detestabilia eorum erant morticina: at nunc si quis mortem, Christi causa, appetit, pretiosæ sanctorum eius sunt reliquiæ. Antea quidem in mandatis datum erat sacerdotibus & Nazareis, ne se aliquo mortuo inquinarent: & si quis mortuum contigisset, pro immundo habebatur, vestesque eius abluebantur: nunc autem ille, qui contingit ossa martyris, assumit quamdam sanctificationis societatem ex ea gratia quæ corpori assistit. Pretiosa ergo est coram Domino mors sanctorum eius.

℞. Filia Ierusalem.

In tertio Nocturno

Lectio sancti Euangelij secundum Ioannem.

Lectio vj. Cap. 15.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Ego sum vitis, & vos palmites: qui manet in me, & ego in eo, hinc fert fructum multum: quia sine me nihil potestis facere. Et reliqua.

Homilia sancti Cyrilli Episcopi Alexandrini.

In Ioannem lib. 10. cap. 17.

Hinc ea de causa vitem se appellasse manifestè ostendit, vt quasi oculis hoc exemplo cerneremus, manentes in eo vt palmites, ex vite humore tracto, spiritalem posse fructum afferre: resiliens verò ab eo, vel quia in fide, vel quia in seruatione mandati deficiant, non modò nihil fructus producturos, sed æternum etiam ignem passuros. Qui enim à pietate vel charitate Christi decidit, supplicijs seipsum tradidit: sicut Decisus palmes ad nihil aliud, quam ad ignem utilis est.

℞. Quam venerandus. 21:

Lectio viij

Optimo nobis ipsi Apostoli exemplo sunt, qui quoniam manserunt in Christo, nec vlla vi ab eo separari potuerunt, æternas laudes consecuti, fructum suæ virtutis conuersionem orbis attulerunt. Vnde immarcescibiles apud Deum habituros coronas non dubitamus. At auaritiæ seruus Iudas, à vite spiritali decisus, gratia spiritus amissa, foras eiectus, igni, vt inutile samentum, traditus est. Dupli-ter igitur ad manendum secum Christus nos inducit: partim cupiditate gloriæ, quam fructuosi palmites consequuntur, partim

formidine ignis, cui tradentur, qui se ab eo separant.

℞. Ad pontem Anasi. 21.

Ibid. c. 18.

Lectio ix.

Radicem supernæ benevolentiae ac firmamentum esse ait, quasi spiritale depositum, si Euangelicæ disciplinæ dogmata & mandata seruarint: seruantibus autem sine mora petita bona pollicetur affutura. Si manseritis, inquit, in me, & verba mea in vobis manserint, quodcumque voueritis peteris, & fiet vobis. Fieri enim potest, vt in Christo maneat, & verba eius in te non habeas. Duplex enim via est, vt modò diximus, per fidem & per charitatem, propter quam mandata seruantur. Quæ cum ita sint, qui verbis nudis Christum confitentur, sed mandatorum obseruatione, id est charitate ad perfectionem non conformantur, quamuis Christo fide inhaereant, inque eo hac ratione maneant, verba tamen eius non habent.

† e Deum laudamus.

Vbi de Octaua sancti Floriani fieri non solet xj. Maij. fit Officium de S. Stanislao vt in die, præter hæc quæ sequuntur.

In primo Nocturno leguntur Lectiones de Scriptura occurrenti.

In secundo Nocturno.

Lectio iiii.

Moritur plenus dierum Lampertus: in cuius locum à facto collegio, vniuerso populo expetente, sufficitur Stanislus. Ponitur lucerna ardens super candelabrum, vt luceat in domo Dñi. Cunctatur multum fortis athleta, nec ita facile in stadium ingreditur. Horret onus angelicis etiam humeris formidandum: vicit tamen charitas:

vicit voluntas, voluntati Dei ac maiorum parere assueta. Ingressus fortissimus miles in arenam, ex qua non nisi victor morte decessurus erat, induit lorica iustitiæ & charitatis, calceat pedes suos præparatione Euangelij pacis: in omnibus sumens scutum fidei, in quo possit omnia tela nequissimi ignea extinguere: galeam salutis & gladium spiritus, quod est verbum Dei, accipit, per omnem orationem & obsecrationem, orans omnitempore in spiritu, & in ipso vigilans, in omni instantia & obsecratione pro omnibus sanctis.

℞. Lux perpetua.

Lectio v.

Sic armatus, primùm circa se omnia diligenter videt, ne quid apertum aut superfluum sit, quo ab hoste teneri, & in quo vulnus infligi possit: domus deinde suæ femitas omnes considerat, ne à latronibus suffodiatur, ne ab inimico homine succendatur. Quam eandem domum, pauperum ac hospitem diuersorium facit: orphanos & viduas conscribi iubet, vt cuique panem frangat in tempore suo. Circumit annis singulis omnes diocesis suæ partes, non solum altarium aut sacræ suppellectilis mundiciem videns, sed multò magis ipsorum sacerdotum, qui altaribus inserviunt, vitam & integritatem examinans, vt sancta sanctè administrant: nec vt ipsi soli sancti sint, qui portant vasa Domini, sed domui etiam suæ atque vniuersæ familiæ bene præsent. In quo omni studio suo patientia fuit singulari: quoniam Deus non posuit eum in iram, sed in acquisitionem salutis.

℞. In seruis suis.

Lectio

Lectio vi.

Videbat & inuidebat inimicus ſalutis noſtræ, in dies nouam ſibi prædam eripit, noua gaudia in cæleſtibus excitari: aulas igitur & palatia regis, vti aſſolet, petit: negotia ac pericula Staniflao necit. Regnabat tunc in Polonia Boleſlaus, à virtutibus bellicis appellatus Audax, rex à principio pius & patriæ amans, ſed ingentes viri virtutes ingentia æquabant vitia. Erat inimicus ad aggredienda pericula magnus: erat conſtantia in bellis perſequendis laboribusque tolerandis incredibilis: ſed ex altera parte fuit crudelitas ſumma, avaritia non ferenda, animus impotens, ac rebus ſecundis inſolens: ante autem omnia in quamque ſcediſſimam libidinem planè effuſus. Dolebat ſanctus Antiftes, tantas virtutes tot tantisque vitiis contaminari. Regem igitur aggredi, illumque officij commoneſcere conſtituit.

ꝫ. Filia Ieruſalem.

In tertio Nocturno.

Lectio ſancti Euangelij ſecundum Ioannem.

Lectio vij. Cap. 10. b

In illo tempore: Dixit Ieſus Phariſæis: Ego ſum paſtor bonus. Bonus paſtor animam ſuam dat pro ouibus ſuis. Et reliqua. Homilia S. Auguſtini Epifcopi. De Verbis Domini Serm. 50.

Interrogemus Dominum qualicumque ſenſu, & humillima diſceptatione cum tanto patrefamilias colloquamur. Quid dicis Domine, bone paſtor? Tu enim bonus paſtor, qui bonus agnus: idem paſtor & paſcua: idē agnus & leo. Quid dicis? Audiamus, & adiua vt intelligamus: Ego ſum, inquit, bonus paſtor.

Quid Petrus? Aut non paſtor? aut malus? Videamus ſi non paſtor. Amas me? Tu ei dixiſti Domine, Amas me? & reſpondit, Amo. Et tu ei: Paſce oues meas. Tu, tu Domine interrogatione tua, firmamento oris tui, amatorem feciſti paſtorem. Paſtor eſt ergo cui paſcendas oues credidiſti, ipſe commendaſti, paſtor eſt.

ꝫ. O venerandam martyris. 28.

Lectio viij.

Videamus iam, vtrum non bonus. Ipſa id interrogatione & reſponſione eius inuenimus. Quæſiſti vtrum amet te: reſpondit, Amo. Vididiſti cor, quia verum reſpondit. Non eſt ergo bonus, qui amat tantum bonum? Vnde illa reſponſio, ex intimis prolata viſceribus? vnde ille Petrus, teſtes oculos tuos habens, in corde ſuo contriſtatus, quòd eum non ſolum ſemel, ſed iterum & tertio interrogaſti: vt trina confeſſione amoris deleret trinum peccatum negationis? Vnde ergo contriſtatus, quòd ſæpè interrogatus eſſet ab eo, qui ſciret quod interrogabat, & donauerat quod audiebat? Vnde contriſtatus talia verba retulit: Domine tu ſcis omnia: ipſe noſti, quoniam te amo. Itane ille talia conſitens, imo profitens, mentiretur? Veraciter ergo reſpondit amorem tuum, & de intimo corde protulit amantis vocem. Tu autem dixiſti: Bonus homo de bono theſauro cordis ſui profert bona. Ergo & paſtor, & bonus paſtor: nihil quidem ad poteſtatem ac bonitatem paſtoris paſtorum: ſed tamen etiam ipſe & paſtor, & bonus, & ceteri tales paſtores boni.

ꝫ. Paſtor cadit. 29.

Lectio ix.

Quid est ergo, quod pastoribus bonis commendas vnum pastorem, nisi quia in vno pastore doces vnitatem? Et exponit apertius ipse Dominus per ministerium nostrum, ex ipso Euangelio, commemorans charitatem vestram, & dicens: Audite quid commendauit: Ego sum pastor bonus, dixi: quia omnes ceteri, omnes pastores boni membra mea sunt. Vnum caput, vnum corpus, vnus Christus. Ergo & pastor ipse est pastorum: & pastores multi sunt vnus pastoris: & oves cum pastoribus sunt sub pastore.

Te Deum laudamus.

DIE XII. MAII.

Sanctorum Nerei, Achillei, & Domitillæ virg. atque Prancratij Martyrum, Semiduplex, cum commemor. Octauæ S. Stanislai.

DIE XIII. MAII.

Sexta die infra Octauam sancti Stanislai.

In j. Nocturno leguntur Lectiones de Scriptura occurrenti.

In ij. Nocturni. Lectio iij.

Emerat forte diuus Stanislæus à Petro nobili viro ad ripam Vistulæ; in agro Lublinensis tractus, non sibi, nec suis, sed ecclesiæ. Moritur Petrus prius quàm venditio in tabulas publicas relata fuisset. Sumit hinc ansam nocendi Boleslaus, Petri nepotes hortatur, vt Stanislæum in ius ad suum tribunal vocent. Vocatur in ius Pontifex: sistit se ad Soletium, vbi tum sub papilionibus, more maiorum, dabat Rex magna iudicia. Iubetur titulum exhibere ruris possessi: Prouocat ille ad testimonia: sed nemo audet rege prohibente. Tunc sanctus Pontifex omni auxilio humano

ac testimonio destitutus, in hanc vocem mæstus prorumpit: Quoniam, inquit, diminutæ sunt veritates à filiis hominum: de terra veritas oritur, & iustitia de cælo prospiciat. In nomine Iesû Christi, cui seruius, & cuius ecclesiam tueor, recipio, me ab hinc tertio die, ipsum Petrum viuum testem veritatis, & æquitatis causæ meæ, ad hoc tribunal adducturum.

R. Lux perpetua. **Lectio v.**

Venit Petrauinum, in orationes, & ieiunia se totum cum suis effundit: tertio demum die ad templum sancti Thomæ, vbi Petrus fuit sepultus, pergit, Deum summum & primum veritatis vindicem, genibus flexis, inuocat, ac testem innocentie suæ cum Susanna appellat. Petrum deinde in nomine eiusdem Dei omnipotentis, compellat. Exi, inquit, foras Petre, ac sepultæ à viuis veritati, mortuus de sepulchro perhibe testimonium. Prodit ille triennalis mortuus: stupor & admiratio inuadit omnes: dextra apprehensum ad tribunal regis, ita vt pollicitus fuerat, adducit Antistes: exanimatur rex: stupet totum tribunal: nemo loquitur verbum, donec ipse Petrus: Ego sum, inquit, ille Petrus, qui testimonium veritatis redditurus, ex quietis sedibus venio huc. Huic ego rus meum iusto pretio vendidi & addixi. Regem deinde ac nepotes increpat, qui sancto viro absque causa negotium facessant. Victa & coacta malitia, secundum veritatem, sententiam fert. **R.** In seruis suis.

Lectio vj.

Abducit ab iudicio suum testem Antistes: quarit ex illo, numquid, vel pœnitentiæ causa,

causa, vitam sibi prorogari velit. Quod cum ille negasset, iam scilicet se maiorem partem pœnarum in purgatorio exoluisset, nec iterum periculis ac procellis mundi ac peccati se committere velle: confidere se precibus sancti Dei à reliquiis pœnarum liberatum iri. Deducit illum ad locum quietis: quem vbi primum atigit, expirauit. Interrogabant multi Petrum de rebus alterius sæculi: sed ille nihil cuiquam respondebat, præter illud? Habetis Moysen & Prophetas: non ad euangelizandum, sed ad testificandum missus sum. Audiuerant hoc vicinæ gentes, & gauisæ sunt: quia magnificauit Dominus misericordiam suam: & grâtiâ agebant Deo, qui tantam potestatem dedit in hominibus. Confirmauit ea res Polonorum animos in fide, Russicis erroribus per septennium inquinatos: nomenque gentis illustrauit vbique: sed & vicinarum gentium corda ad Dominum Deum conuertit.

✠ Filix Ierusalem.

In tertio Nocturno.

I lectio sancti Euangelij secundum Ioannem.

Lectio vij. Cap. 10. b.

IN illo tempore: Dixit Iesus Phariseis: Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Et reliqua. Homilia sancti Gregorij Papæ.

Homilia 4.

SVNT nonnulli, qui dum plus terrenam substantiam, quam oues diligunt, merito nomen pastoris perdunt: de quibus protinus subditur: Mercenarius autem, & qui non est pastor, cuius non sunt oues propriæ, videt lupum venientem, & dimittit oues, & fugit. Non pastor,

sed mercenarius vocatur, qui non pro amore intimo oues Dominicas, sed ob temporales mercedes pascit. Mercenarius quippe est, qui locum quidem pastoris tenet, sed lucra animarum non curat: terrenis commodis inhiat, honore Prælatiōnis gaudet: temporalibus lucris pascitur: impena sibi ab hominibus reuerentia lætatur. Istæ sunt etenim mercedes mercenarij, vt pro eo ipso, quod in regimine laborat, hic quod quantum inueniat, & ab hereditate regis in posterum alienus existat.

✠ O venerandam martyris. 28.

Lectio viij. Homil. 17.

AD messem multam operarij pauci sunt: quod sine graui mœrore loqui non possumus. Quia etsi sunt qui bona audiunt, desunt tamen qui dicant: Ecce mundus Sacerdotibus plenus est, sed tamen in messe Dei rarus valde inuenitur operator: quia officium quidem sacerdotale suscipimus, sed opus officij non implemus. Fructus quippe sanctæ Ecclesiæ in stipendio quotidiano percipimus; sed tamen pro æterna Ecclesiæ minime in prædicatione laboramus. Pensamus ergo, cuius damnationis sit, sine labore hæc percipere mercedem laboris. Pensamus cuius sit apud Deum criminis, peccatorum pretium manducare, & nihil contra peccata prædicando agere.

✠ Pastor cadit. 29.

Lectio ix.

Pensamus ergo, qui vniquam per linguam nostram conuersi, qui de peruerso suo opere nostra increpatione correpti, pœnitentiã egerunt, quis luxuriam ex nostra eruditione deseruit, quis auaritiã, quis su-

perbiam declinauit? Pensemus quod lucrum Deo fecimus nos, qui accepto talento ab eo ad negotium missi sumus. Etenim dicit: Negotiamini dum venio. Ecce iam venit, ecce de nostro negotio lucrum requirit. Quale ei animarum lucrum de nostra negotiatione monstrabimus? Quot eius conspectui animarum manipulos de prædicationis nostræ segete illaturi sumus? Ponamus ante oculos nostros illam tantæ districtiōnis diem, quo iudex veniet, & rationem cum seruis suis, quibus talenta credidit, ponet. Ecce in maiestate terribili inter Angelorum atque Archangelorum choros videbitur. In illo tanto examine electorum omnium & reprobatorum multitudo deducetur, & unusquisque quid sit operatus ostendetur. **T**e Deum laudamus.

In diocesi autem Gneznensi sancti Seruati, Confess. & Pontif. Dupl. cum commem. Octauæ S. Stanislai. Oratio.

Deus qui populo tuo sanctum dedisti Seruatium prædicatorem, concede quæsumus, vt nos tanti Pontificis intercessione, & tuæ pietatis defensione, ab omnibus vbiq̃ liberemur aduersis, & tranquilla prosperitate in tua iugiter laude latemur. Per Dominum.

Lectiōnes primi Nocturni, de Scriptura occurrenti.

In ij. Nocturno. Lectio iij.

Sanctus Seruatius Tungrorum Episcopus, insignis Catholicæ fidei confessor, strenuusque defensor ac propugnator fuit. Multum inter Episcopos Galliarum laudatur à Sulpitio Seuero, quod in conciliis Arimini & Seleuciæ, minis & terriculis Arianorum non ces-

serit, sed contra illos fidei professionem ediderit. Quin & magnus ille Catholicæ fidei confessor Athanasius præclaram eius mentionem facit.

R. Inueni David. **Lectio v.**

Pietas quoque ac in gregem Christi charitas huius sancti viri fuit eximia. Nam, vt diuus Gregorius Turonensis scribit, vigiliis ac ieiuniis vacans, crebro lacrymarum imbri perfusus, misericordiam Dormini precabatur, ne vniquam Hunnorum gentem incredulam in Gallias venite permitteret. Atque sentiens per spiritum, pro delictis populi hoc sibi non fuisse concessum, Romam fuit ad beati Petri tumulum, vt adiunctis sibi Apostolicæ virtutis patrocinij, quæ flagitabat mereretur, facilius obrinere.

R. Posui adiutorium. **Lectio vj.**

Ibi verò multis diebus sese oratione inediaque affligens, responsum accepit, Deliberatione Domini sancitum esse, Hunnos Gallias debere populari: ipsius autem oculos ea mala non visuros. Ad suos ergo Tungros, vt iustus erat, redit prope: rebusque suis dispositis, vltimum eis vale dicit, Traiectensemque urbem moriturus accedit. Ibi enim modica febre correptus, ad meliorem vitam transit. Cuius ibidem sepulchrum, quamdiu sub dio fuit, nix nunquam attigit, multisque deinceps miraculis Deus illustrauit.

R. Ille est qui ante.

In tertio Nocturno, Homilia in Euangelium. Ego sum vitis, & vos palmites, de Communi Martyrum tempore Paschali.

R. vij. Amavit eum Dominus.
R. viij. Sint lumbi vestri, vt in **Communi Confessoris Pontif.**

DIE.

DIE XIII. MAII.

Septima die infra Octauam
ſancti Staniflai.

S. Bonifacij mart. Commemor.

In j. Nocturno, leguntur Le-
ſiones de Scriptura occurrenti.

In ij. Nocturno. Leſio iiii.

Confederant aliquantisper
regis iræ, quæ tamē post-
ea facile exarſerunt. Fecerat
expeditionem: rex contra
Ruſſiæ duces: quibus victis ac
proſtigatis, Kiouiaque capta, ipſe
cum milite ſuo vrbis amœnitate
ac deliciis capitur. Interim et-
iam coniuges longioris moræ
pertæſæ, pro maritis ſeruos ac-
cipiunt. Milites recognita, re-
liſto rege domum properant.
Primum in illos ipſos tamquam
deſertores, deinde etiam in vx-
ores ipſorum, rex immani crude-
litate animaduertit. Prætereà
rapina ac libidine nefanda ſe
contaminat. Non ferendum hoc
putauit bonus paſtor: certamen
tertium cum rege iniquo ingre-
ditur: ſemel & iterum ad eum
venit, à crudelitateque dehor-
tatur, vt ex oculo ſuo trabem
prius, deinde feſtucam ex ocu-
lis aliorum eruat, monet niſi fa-
ciat, ſe illum excommunicaturum
minatur. Dum nihil proficeret,
dumque videret ioco ac ritu
accipi omnia, die ſacro Domini
ad altare regem excommunicat.
Percuſit ea res animum regis
& exarcebauit; ita vt nil ampli-
us, niſi de vita ac ſanguine
Staniflai cogitare videretur.

R. Lux perpetua. **Lectio v.**

Peragebat rem ſacram diuus
Staniflaus octauo Idus Apri-
lis in ſacello Cracouiæ subur-
bano, ſancti Michaëlis diſco.
Qua re cognita tyrannus, au-
daciffimum quemque ex mili-
tibus ad interficiendum Dei ſa-

cerdotem deſtinat. Qui vbi ad
locum deſignandæ cædis per-
ueniunt, ſtupeſcere incipiunt,
alii cæcutire, cadere retrò ce-
teri. Significabantur hæc à clero-
diuo Staniflao, ſed ille ſuos ni-
hil timere iubet: pro rege Deum
deprecatur, ſe & ſuum ouile-
eidem commendat. Rex vbi mo-
rari ſuos videt, alios & alios
mittit, qui manum Excelli Epi-
ſcopo a deſſe renuntiant. Arripit
ipſe gladium, ac veluti ferus
Cain ſanguinem iuſti Abel
perſequitur; eademque omnia,
quæ milites pertulerant, in ſe
experitur. Peracta demum re
ſacra, vbi Deus ipſe permiffit,
vulnere lethali caput martyris
proſcindit, cerebroque eius pa-
rietem reſpergit. Malè inchoa-
tum opus regis improbi mini-
ſtri deterius perficiunt: corpus
ſancti de templo extrahunt, in
partes ſeptuaginta duas diſcin-
dunt, atque canibus auibusque
deuorandum proijciunt: nefan-
do demum opere perfecto ab-
eunt. **R.** In ſeruis ſuis.

Lectio vi.

Non tulit Deus militis ſui
corpus diu abiectum ac in-
fame iacere: a deſt cæleſtis cu-
ſtodia aquilarum, quæ corpus
diſiectum, dum ſe clerus col-
ligit, cuſtodiant. Poſt biduum
recipit animos clerus, terro-
re ac timore diſperſus, ſuique
Epiſcopi membra honorifice
componit. Effecit omnipoten-
tia Dei, vt ita ſimul concreſce-
rent, ac ſi numquam diuulſa
 fuiſſent. Digitus vnus deerat;
ſed ne iſtum quidem diu latere
paſſus eſt ille, qui cuſtodit oſſa
ſanctorum ſuorum. Lucerna eum
cæleſtis, in vicinam piſcinam
coniectum, à piſceque deuo-
ratum demonſtrat. Collectum

ac concretum corpus, in vestibulo eiusdem sacelli, magna pietate ac reuerentia collocatur. Sic Stanislau Octauo Episcopatus sui anno martyrio coronatur, vitamque mortalem pro immortali commutat. *R.* Filix Ierusalem.

In tercio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundum Ioannem.

Lectio vij. *Cap. 10. b*

In illo tempore : Dixit Iesus Thariseis: Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Et reliqua. Homilia sancti Basilij Episcopi.

De martyre Mamante.

Pastorem esse, nihil habet magnificum, nihil quod sapientia & industria referat exercitium. Caue ergo ad iracundiam morus, probri gratia, eum qui te la sit, pastorem voces nihil habentem, nisi quod ad victum attingit quotidianum, peram & clauam remisse, tamquam diurna subsidia, gestantem: nullam crassini curam habentem: bestiis hostem: mauuetorum animalium contubernalem: forum ac tribunalia fugientem: sycophantarum ac mercaturæ ignorantem: diuitias nescientem: proprium tectum non habentem, sed sub eo, quod mundo comune est agentem: noctu ad ezelum suspicientem & per astra conditoris admirabilem potentiam considerantem.

R. O venerandam. 28.

Lectio viij.

Qui Deo primus placuit, Abel pastor fuit. Quis illum imitatus est? Moyses magnus ille legislator: qui vt periculum declinaret, quod a Pharaone imminabat, aufugit: qui fratrum detestatus fuit insidias: iste inquam pecudes paut in monte Horeb, & per pasturam ad col-

loquium Dei peruenit: Angelum in rubo, non iudicio disceptans, sed pastorem agens, caelesti colloquio dignatus, vidit. Quis Moysen sublecutus est? Iacob Patriarcha, qui pecudes pascendo pro veritate patientiam ostendit, & in modica imagine vniuersam vitam suam quasi quodam charactere obfignauit. Cui conuersationis huiusmodi zelum post se reliquit? Dauidi Dauid a pecudum pastora peruenit ad regnum. *R.* Pastor cadit. 29.

Lectio ix.

Sores quædam sunt, pastora & regni administratio. Nisi quod illa irrationalium, ista verò rationalium animantium curam habet. Ita scilicet ad maiorem illa scientiam transitum habet. Quapropter Dñs vtramque amplexus, & pastor est & rex: irrationales pascens, maiori ratione præditus sub regni gubernationem includens. Vis dicere quantæ dignitatis sit, pastor? Dominus, inquit, pascit me. Quis est iste? Rex gloriæ. Qui illic pastor, hæc Rex dicitur. Nec putes illum ab alijs quidem pastorem vocari, ipsum verò id appellationis, pudoris gratia, non agnoscere: quin ipse degeneres pastores compescens in seipsum veræ pasturæ testimonium transfert. Ego, inquit, sum pastor ille bonus.

Te Deum laudamus.

DIE XV. MAII.

In Octaua sancti Stanislai.

In j. Nocturno legunturLECTIONES de Scriptura occurrenti.

In ij. Nocturno. Lectio iij.

Ecce enim Stanislau computatus est inter filios Dei, & inter sanctos sots illius est. Honorificauit eum Pater æternus, qui in cælis est: centum

plum accepit in hac vita, vitam & æternā possedit. Nā qui viuus cæcis viam demonstrabat, mortuus cæcos illuminat: qui viuus vnum solū mortuum, magna nostri orbis admiratione, à mortuis excitauit, mortuus plures de sorte mortis sustulit: qui viuus ferro Boleslāi cecidit, mortuus vniuersos exercitus atque acies integras, piorum regum patronus & adiutor, gentisque suæ amator, fugat. Itaque cum locus ille, vbi depositus fuit, populi frequentiam, quæ illuc opis causa confugiebat, continere non posset, Lambertus huius nominis tertius, successor eius, & Princeps Vladislāus, diuinis visionibus admoniti, ossa Sancti, odorem suauissimum spirantia, sanctè ac reuerenter in primarium templum Cracouiense, sancti Venceslāi tum dictum, transferunt. Sic suo altari Pontifex, Cathedræ Doctor, templo Episcopus, populo pastor, post decennium restituitur.

ix. Lux perpetua. **Lectio v.**

Post centum tandè & septuaginta annos, excitat Dominus spiritum Prandotæ Episcopi Cracouiensis, viri sancti Boleslāi item Ducis, cum sua coniugè Kinga, femina castissima. Qui miraculis sancti Episcopi collectis, & fide publica, tamquam igni probatis, legatos ad Innocentium Quartum Summū Pontificem mittunt: atque vt tantum virum in numerum Sanctorum referre velit, diligenter precantur. Fit consultatio Assisij, vbi tum fortè erat Summus Pontifex. Inter alios tum vnus aduertebatur causa diui Stanislāi Reinholdus Cardinalis Ostiensis; vir primæ auctoritatis, incidit hic in grauem & lethalem

morbum: cui in somnis appareret diuus Stanislāus, indignè illum facere docet, qui Dei resistat voluntati: excitatur senex, Diuo se commendat, conualefcit; causam antea oppugnatam truetur. Fit summus consensus omnium: Episcopus sanctus inter Martyres refertur.

ix. In seruis suis. **Lectio vj.**

Contigerat, Deo ita ordinante, inter ipsam rem sacram; vt mortuus adolescens à matre in illud templum diui Francisci dictum deduceretur. Pontifex Deum supplex precatur, vt nouo miraculo factum suum confirmet: erigit se subito adolescens: sit ingens lætitia omnium. Summus Pontifex pro suggestu gratias Deo agit: Martyrem luculentissima oratione celebrat: diem octauum Idus Maij memoria eius solemnem assignat. Redeunt legati cum ingenti lætitia, annuntiantes, quanta Deus facit cum Martyre suo. Prandora Episcopus ossa Sancti ex puluere terræ subleuat, eaque pro more solito in altari condit, Boleslāo rege pudico ac Regina pudicissima, ceterisque Episcopis ac Ducibus regni & vicinarum Prouinciarum assistentibus. Ex factum est in die illa gaudium magnum: benedixitq; Dominus nouissimis Stanislāi, magis quàm principio eius.

ix. Filia Ierusalem.

Quæ Lektionen legendæ sunt etiam 27. Septembris in Translatione sancti Stanislāi. 46.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundum Ioannem.

Lectio vij. Cap. 10 b

In illo tempore: Dixit Iesus Phariseis: Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam

dat

dāt pro ouibus suis. Et reliqua.

Homilia sancti Basilij Episcopi.

Quomodo, cum magna dicit: Ego manu mea firmaui terram, ego produxi caelos solus: quomodo cum alia dicit, quae digna sunt dici de Deo, sic dicit: Ego sum pastor bonus. Arcet degeneres, & veritatem sibi ipsi vendicat: Ego sum pastor ille bonus. Disce quis sit pastor, & quis sit bonus ille. Ipso hoc interpretatur: Bonus pastor animam suam ponit pro ouibus suis: mercenarius vero, & qui non est pastor, cuius non sunt oues propriae, illi nihil est curae quando lupum venientem videt. Hinc quaerit Ecclesia: Si Dominus pastor est, quis sit mercenarius pastor? Num diabolus? Et, si diabolus mercenarius pastor est, quis sit lupus? At lupus diabolus est, bestia immanis, rapax, insidiosa, communis omnium hostis. Habeat itaque propriam appellationem mercenarius pastor.

¶ O venerandam. 28.

Lectio viii.

Tunc quidem mercenarios pastores Dominus vocauit, ad eos conuersus, qui tunc erant: sunt vero & nunc (quod minime vellem) qui non ut profint ouibus pastores agunt: quibus proprie mercenariorum appellatio conuenit. Tunc principes sacerdotum notabantur & Pharisaei, & tota illa secta Iudaica: illos dixit mercenarios esse pastores, qui non veritatis, sed quae sit sui gratia pascendi potestatem vsurparant: qui vano praetextu precationibus instabant, ut panem comederent viduarum & orphanorum. Mercenarij sunt, qui proprium compendium curant. Qui praesentia

sectantes, ad futura non aspiciunt, mercenarij sunt, non pastores. ¶ Pastor cadit. 29.

Lectio ix.

Et cognosco oues meas, & cognoscunt me meae. Quid vocat cognoscere? Oues meae, inquit, vocem meam audiunt. Ecce quomodo cognoscatur Deus, ex eo quod praecipua illius audimus: ex eo quod illa audientes opere adimplemus. Haec demum est cognitio Dei, obseruantia videlicet praceptorum Dei, non inanis illa curiositas, non essentiae Dei & supramundanorum inuestigatio, non rerum inuisibilibus consideratio. Satis tibi sit, scire pastorem esse bonum, animam suam posuisse pro ouibus. Quantum vero sit Deus, & quae illius mensura, & qualis essentia; talia sciscitanti sunt periculosa; ei autem qui rogatur perplexa: & talium medicina est silentium. Qui vero nostram hanc pangeyrim congregauit, nos custodiat indemnes, illaesos, & a lupi rapacitate securos, ecclesiam hanc immotam, ac magis Martyrum turribus munitam, conseruet: omnes furentium haereticorum insidias & incursus, in tranquillitate ac silentio auertat: nobis vero donet, ut diuina oracula discamus & doceamus, subministrata a Spiritu sancto gratia: cui cum Patre & Filio sit gloria & imperium nunc & semper & in saecula saeculorum, Amen.

T e Deum laudamus.

In ij. Vespertis sit Commem. S. Vbaldi Episcopi & Confess. Oratio. D a quaesumus.

DIE XIII. IULII.

In festo sanctae Margaritae virginis & martyris. Duplex.

Omnia de Communi Virginum. Oratio. I ndulgentiam.

Lectio-

Lectioes j. Nocturni. Con-
fitebor tibi Domine Rex.

*Ex his qui sunt apud Lat-
rentium Surtium.*

In secundo Nocturno.

Lectio iij.

Beata Margarita ex Antiochia Pisidiæ oriunda, filia fuit Aedesi, qui fuit illis temporibus vel maxime insignis sacerdos idolorum. Cuius eximia pulchritudine cum captus esset Olibrius præses Orientis, ita vt eam vxorem ducere haberet in animo, deprehenso quod Christiana esset, & nullo modo eius in Christum fidei rationem posset flectere, aut emollire blanditijs, varijs deinde tormentis eam est aggressus.

℞. Propter veritatem.

Lectio v.

Itaque virgo sancta humi extensa, primò virgis immisericorditer cæsa est: deinde, cum ita ebullisset Olibrius, ferreis etiam laminis conclusa, & clavis affixa, ferreis laniata est fuscinis, ac sic in carcerem ducta. Vbi, ipsa orante, repenteque magno terræ motu excitato, diabolum suscepta forma terribilis draconis eam circumcursantis signo Crucis superauit, ac simul de cælo à plagis omnino fuit curata.

℞. Dilixisti.

Lectio vj.

Sequenti die impius Præses ad se vocatæ, & in sententia persistenti iubet, vt nudatæ lampadibus pectus vratur & latera, ac deinde de ligno deposita, in magnum lebetem aqua plenum vinctæ conijciatur, ac sic suffocetur. Vnde cum nihilominus salua euasisset, cum ea, quæ explicari non potest,

exultatione laudans Trinitatem, tandem ab impio Olibrio pronuntiata in eam capitis sententia, pulchrè decertationis suæ cursum peregit.

℞. Adducentur Regi.

In iij. Nocturno, Homilia in Euangelium. Simile est regnum cælorum thesauro. **de Communi nec virginis nec martyris.**

℞. vij. Os suum apparuit.

℞. viij. Regnum mundi.

DIE XV. IULII.

In festo Diuionis SS. Apostolorum. Duplex

Omnia de Comuni Apostolorum præter ea quæ hic assignantur.

Ad Vesperas, Antiph. Hoc est præceptum, cum reliq. de Laudibus. Psalm. Dixit Dñs, cum reliquis de Dominica; & loco vñim, Psal. Laudate Dominum omnes Gentes. Capitulum, Fratres, iam non estis hospites. Hymnus, Exulet orbis gaudiis. ℞. In omnem terram exiit sonus eorum: ℞. Et in fines orbis terræ verba eorum.

Ad Magnificat, Antiphona.

Euntes in mundum vniuersum prædicatæ Euangelium omni creaturæ, alleluia: qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit, alleluia: qui autem non crediderit, condemnabitur, alleluia.

Oratio.

Deus qui Ecclesiam tuam distributam per orbem terrarum sanctorum Apostolorum prædicatione fundasti, concede propitius, vt quorum hodierna die sub vna celebritate recolimus insignia, eorum in cunctis necessitatibus nostris experiamur suffragia. Per Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum.

In

In secundo Nocturno.

Sermo sancti Ioannis.

Chrysofomi.

1. de Pentec. tom. 3.

Lectio iij.

Quæ sunt tales stellæ sicut Apostoli? Stellæ in cælo: Apostoli super cælos. Quæ sursum sunt, inquit Apostolus, sapite, ubi Christus est in dextera Patris sedens. Stellæ de igne insensibili: Apostoli de igne intelligibili. Stellæ in nocte lucent, in die obscurantur: Apostoli in die & in nocte suis radijs, hoc est virtutibus, effulgent. Stellæ orto sole obscurantur: Apostoli sole iustitiæ resplendente, sua claritate luceant. Stellæ in resurrectione cadent sicut folia: Apostoli in resurrectione rapiuntur in aræa nubibus. Et in illis quidem sideribus alius Antifer, alius Lucifer appellatur: in Apostolis autem, nullus Antifer est, omnes Luciferi: & ideo stellis maiores Apostoli. Et quicumque eos luminaria uocauerit mundi, non peccabit: non solum dum essent in corpore, sed etiam magis nunc, quando de hac vita migrarunt.

✠. Vidi coniunctos.

Lectio v.

Peragrarunt piscatores orbem terrarum, & infirmum eum inuenientes, ad sanitatem reduxerunt: & in ruina positum ad stabilitatem reuocauerunt; non scuta mouentes, non arcus tendentes, non sagittas mittentes, non pecunias largientes, non eloquentiæ confidentes. Et erant nudi quidem sæculo, sed induti Christum: pauperes, sed diuites; pecuniâ indigentes, sed regnum cælorum possidentes. Non habentes humana solatia, habentes autem

Dominum suum. Ego enim inquit, uobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi. Peragrarunt uniuersum orbem terrarum oues simul cum lupis. Cuius uidit? quis audiuit? Dicit, Mittam uos ut oues in medio luporum. Quis unquam pastor oues mittit in medio luporum? sed magis, si uiderit lupos, congreget oues. At uerò Christus est contrario fecit: oues ad lupos direxit, & uulneratæ à bestijs non sunt, sed magis lupi ad ouium mansuetudinem sunt conuersi.

✠. Beati estis.

Lectio vj.

Vbi sunt nunc, qui audeant Ecclesiæ contraire? Quando nouella erat, in nullo potuit lædi: & nunc quando usque ad cælum peruenit, existimas eam posse superari? Et tunc quidem cum undecim essent Apostoli, nullus eos superare potuit; sed pauci homines totum ceperunt mundum: & nunc quando terra & mare, & orbis terrarum, & inhabitabiles regiones, & ciuitates & omnes fines terræ pietate repleti sunt, putas eam te posse lædere? sed non poteris. Christus enim propter eam passus est, portæ inferi non preualebunt aduersus eam. Facilius cælum exterminari potest, & terra perire, quam aliquid mali pati Ecclesia.

✠. Isti sunt triumphatores.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundum Lucam.

Lectio vij. Cap. 9.

In illo tempore: Conuocatis Iesus duodecim Apostolis, dedit illis uirtutem, & potestatem super omnia dæmonia, & ut languores curarent. Et reliqua.

Homilia venerabilis Bedæ
Presbyteri.

Benignus & clemens Dominus ac Magister non inuidet seruis atque discipulis virtutes suas. Et sicut ipse curauerat omnem languorem, & omnem infirmitatem, Apostolis quoque suis tribuit potestatem, vt curent omnem infirmitatem, omnemque languorem. Sed multa distantia est inter habere & tribuere, donare & accipere. Iste quodcumque agit, potestate Domini agit: illi si quid faciunt, imbecillitatem suam & virtutem Domini cōsistentur, dicentes: In nomine Iesu surge & ambula.

℞. Isti sunt qui viuentes.

Lectio viii.

Et misit illos prædicare regnum Dei, & sanare infirmos. Fortasse enim nemo crederet hominibus illiteratis, promittentibus regna celorum; ideo concessit illis primū potestatem signorum; & tunc misit prædicare regnum Dei; vt promissorum magnitudinem attestaretur etiam magnitudo factorum: fidemque daret verbis virtus ostensa: & noua facerent, qui noua prædicarent.

℞. Itē in orbem vn̄uersum, & prædicate dicentes: Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. *℣.* Euntes in mundum vn̄uersum, prædicate Euangelium omni creaturæ. Qui crediderit. *G*loria. Qui crediderit.

Lectio ix.

Verū signa quæ tunc per Apostolos corporaliter fiebant, quotidie in sancta Ecclesia per sanctos prædicatores spiritualiter fiunt. Cū in fide quis infirmus, eorum prædicatione roboratur ad fidem: cū mortuus quis in peccatis, gratia

& misericordia Dei compunctus, per eorum eruditionem resuscitatur ad penitentiam & confessionem peccatorum suorum, dignaque emendatione vitam merebitur sempiternam.

Ad Benedictus Ana. Conuocatis Iesu duodecim Apostolis, dedit illis virtutem & potestatem super omnia dæmonia, & vt languores curarent.

In secundis vesperis, ad Magnificat, Antiphona. Egressi duodecim Apostoli, circuibant per castella, euangelizantes & prædicantes vbique.

DIE XVI. IULII.

In diocesi Gneznenfi SS. Eremitarum Andreæ ac Benedicti Polonorum. Oratio.

Deus, qui nos concedis sanctorum martyrum tuorum Andreæ & Benedicti natalitia colere: da nobis in æterna beatitudine de eorum societate gaudere. Per Dominum.

Lectio prima de Scriptura occurrenti.

℞. j. Propter testamentum. de Communi plurim. Martyrum.

Lectio ij.

Ex Maur. Ep. sc. Quinque cles.

Sanctus Andreas Suiradus, quem alij Zoerardum nominant, ex Polonia prouincia ortus, Christiana religione tum primū in Polonia & Hūngaria florente, vitam monasticam in cænobio Zobor dicto, apud Nitriam ciuitatem, sub Philippo Abbate professus est. In ea videlicet Slauiorum & Hūngarorum regione, quæ Morauic Danubioque confinis, Sarmatia Paannonia: olim dicta fuit, mira illius viri abstinentia, carnisque mortificatio prædicatur, vt præter triduanam frequentem mediam, Quadragesimam

quo-

quoque solis quadraginta nubi-
bus contentus transigeret : nihi-
lominus tamen interdum opera-
retur, noctu verò vix quidquam
quietis caperet. Sedit enim
iuxta spineam sepem somnus
erat, lumbis catena occulta
area præcinctis.

R. Sancti mei:

Lectio iij.

Andrea in huiusmodi exer-
citiis defuncto, Benedictus
eius discipulus, gentis itidem
Poloniae, successit: magistrique
mores & vitam imitatus, trien-
nio superuixit. A latronibus de-
nique spe inueniendæ pecuniæ
trucidatus, & in flumen proximi-
um Vagum nomine proiectus
est. Vbi corpus eius demersum,
anno toto sub aquis delituit:
tandem aquilæ, locum quodidie
obseruantis, indicio inuentum
est integrum & incorruptum: in
temploque sancti Emmerami
corpori magistri sui appositum.

*T*e Deum laudamus.

*Ad Laudes, & per Horas, Offi-
cium de pluribus Martyribus.*

DIE XVI. AVGVSTI.

*In festo sancti Hyacinthi Con-
fessoris. Duplex.*

Antiphona. Similabo eum viro
sapienti, qui ædificauit domum
suam supra petram. *V.* Amavit
eum Dominus, & ornauit eum.

R. Stulam gloriæ induit eum.

Oratio.

Deus, qui nos beati Hyacin-
thi Confessoris tui annua
solemnitate lætificas: concede
propitius, vt cuius natalitia co-
limus, etiam actiones imite-
mur. Per Dominum.

*In Hymno, Iste Confessor;
dicatur.* Hac die lætus meruit
supremos Laudis honores.

*Lectioes primi Nocturni le-
guntur de libro Scripturæ eo*

*tempore occurrentis, vt dicitur
in rubrica Breuiarij Romani
ante Dominicam iij. Augusti.*

In ii. Nocturno, Lectio iiii.

HYACINTHUS Polonus, no-
bilibus & Christianis pa-
rentibus in Camiensi Vil-
la Episcopatus Vratislauen-
sis natus est. A pueritia litteris in-
structus, post datam Iurispru-
dentia & sacris Litteris ope-
ram, inter Canonicos Craco-
uenses adscitus; insigni morum
pietate, & summa eruditione
ceteros antecellit. Romæ in
prædicatorum Ordinem ab ipso
instituto sancto Dominico
adscriptus, perfectam viuendi
rationem, quam ab ipso didice-
rat, vsque ad finem vitæ san-
ctissime retinuit. Virginitatem
perpetuò coluit: modestiam, pa-
tientiam, humilitatem, abstinen-
tiam, ceterasque virtutes, vt cer-
tum religiosæ vitæ patrimo-
nium, adamauit.

R. Honestum fecit.

Lectio v.

Charitate in Deum feruens,
integras sæpè noctes fun-
dendis precibus, castigandoque
corpori infumens, nullum ei-
dem leuamentum, nisi lapidi
innixus, siue humi cubans, ad-
hibebat. Remissus in patriam,
Frisaci primùm in itinere am-
plissimum sui Ordinis monaste-
rium, mox Cracouiæ alterum
erexit. Inde per alias Poloniæ
Regni prouincias, aliis quatuor
exædificatis, incredibile dictum
est, quantum verbi Dei prædica-
tione, & vitæ innocentia apud
omnes profecerit. Nullum diem
prætermisit, quo non præcla-
ra aliqua fidei, pietatis atque
innocentiæ argumenta præsti-
terit.

R. Amavit eum Dominus.

Lectio

LECTIO VI.

Sanctissimi viri studium erga proximorum salutem maximis Deus miraculis illustravit. Inter quæ illud insigne, quod Vandalum fluvium prope Visogradum aquis redundantem nullo nauigio vsus traiecit, sociis quoque expanso super vndas pallio traductis. Admirabili vitæ genere ad quadraginta prope annos post professionem perducto, mortis die suis Fratribus prænuntiato, ipso Assumptæ Virginis Festo, Horis Canonicis persolutis, Sacramentis Ecclesiasticis summa cum veneratione perceptis, iis verbis, In manus tuas Domine, spiritum Deo reddidit, anno salutis millesimo ducentesimo quinquagesimo septimo. Quem miraculis, etiam post obitum, illustrem, Clemens Papa Octauus in Sanctorum numerum retulit.

R. Ille homo.

In tertio Nocturno legitur Homilia S. Gregorij Papæ in Euangelium. Sint lumbi vestri de Comm. Confess. non Pontificis.

In Laudibus fit commemor. Octauæ Assumptionis. Antiphona. Quæ est ista, quæ ascendit sicut aurora consurgens, pulchra vt luna, electa vt sol, terribilis vt castrorum acies ordinata?
V. Exaltata est sancta Dei genitrix, *R.* Super choros Angelorum ad caelestia regna.

Oratio.

Famulorum tuorum, quæsumus Domine, delictis ignosce: vt, qui tibi placere de actibus nostris non valemus, genitricis Filij tui Domini nostri intercessione saluemur.

Et Octauæ S. Laurentij, An In craticula te Deum non negavi, & ad ignem applicatus te Chri-

stum confessus sum: probasti cor meum, & visitasti nocte: igne me examinasti, & non est inuenta in me iniquitas. *V.* Dispersit, dedit pauperibus. *R.* Iustitia eius manet in sæculum sæculi.

Oratio.

DA nobis, quæsumus omnipotens Deus, vitiorum nostrorum flammam extingere: qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare. Per Dominum.

In secundis Vesperis à Capitulo fit de die Octauæ S. Laurentij, cum commemorat. S. Hyacinthi. & Octauæ Assumptionis.

DIE XXIII. SEPTEMBRIS.

In diocesi Vladislauensi, sanctorum Martyrum Thyrsi, Palmatij, & sociorum. Duplex.

In secundo Nocturno.

LECTIO IIIJ.

Ex iis quæ habentur apud Laurentium Surium.

THebæ legionis milites, insignis Christiani, ab Episcopo Ierolimytano baptizati, à Marcellino deinde Pontifice Romano præceptis salutaribus instructi fuerant. Duces duos habebant, vnum Thyrsus, alterum Secundum nomine, Primicerium verò Mauritium. Ex quibus Secundus, apud Victimilium Italiæ castrum martyrio vitam finiuit: Mauritius apud Agaunum cum sociis suis pro Christo occubuit. Thyrsus autem & Bonifacius, cum sub plurimis sociis & principibus Treuerim deuenere, ibique in campo Martio castra fixerunt.

R. Sancti tui.

LECTIO V.

Svb idem tempus Rictiouarus à Maximiano Imperatore præfectura Treuironum donatus; eandem vibem maximo militum agmine stipatus intra-

uit.

uit. Qui vocatos ad se in primis Thebaræ legionis Christianos hortatus est, vt & ipsi Romanorum deos adorare, eorumque detractores armis subiugare vellent. Cui Dux Thyritus cum responderet, se suosque omnes pro Christi amore malle mori, quàm huiusmodi sacrilegio pollui: Rictiouarus diffusis per totum campum militibus, omnes præcepit interfici, & corpora eorum feris & aibus deuoranda proiici.

R. Verbera carnificum.

Lectio vj.

Hanc eadem cum Rictiouarus quarto Nonas Octobris exercuisset, sequenti die in ciues Christianos sauiit: Palmatiumque proconsulem & patrium ciuitatis cum vndecim viris primariis occidit. Nihilominus die tertio in plebem sexus vtriusque eadem exercuit: totamque urbem occisis Christianis innumerabilibus impleuit. Annus hic fuit à Christi natiuitate supra ducentesimum nonagesimus primus.

R. Tamquam aurum.

DIE XXVII. SEPTEMBRIS.

Translatio sancti Stanislai.

Duplex.

Omnia vt in ipso die festo S. Stanislai in Maio, 25. exceptis Lectionibus primi Nocturni, quæ leguntur de Scriptura occurrenti, & Lectionibus ij. & iij. Nocturni, vt in eius die Octaua 38.

DIE XXVIII. SEPTEMBRIS.

In festo S. Venceslai martyris.

Duplex cum Octaua.

Cracouia tantum in Cathedrali Ecclesia: alibi autem duplex sine Octaua. Omnia de Comuni vnus Martyris, præter hæc.

Oratio.

DEus, qui beati Venceslai nobilitatem in meliorem mutasti dignitatem, & eum per martyrii palmam ad caelestem perduxisti gloriam: eius precibus nos, quæsumus, ab omni aduersitate libera, & aternæ beatitudinis concede perfui gloria. Per Dominum.

Lectiones primi Nocturni, F rares, debitores sumus. de Comuni plurium martyrum.

Lectiones secundi Nocturni extra Cathedralē Ecclesiam Cracou. eadem quæ posita sunt in Translatione eiusdem S. Venceslai 5. die Martij. 7.

In Cathedrali autem Cracou. vbi cum Octaua celebratur.

Lectio iij.

Venceslaus Dux & Martyr Boemiae, patre Christiano Boziuiuio principe Boemiae, & matre Drahomira gentili natus, ad educandum auia feminae honestissimæ Ludimilæ à patre traditus, ab ea sic in omni pietate & vitæ integritate institutus est, vt eam virginitatem, quam ex vtero matris suæ exportauit, perpetuò conseruaret: cui custodes, alias amplissimas virtutes, charitatem, humilitatem, modestiam, verecundiam, orandi que perseverantiam, adiunxerat.

R. Honestum fecit. **Lectio vj.**

Edem auia, tanti viri alumna, pariter eius moriens omnem gubernationem regni commiserat, cum Venceslaus adolescens, ad Reipublicæ regimen, propter aetatem, nondum maturus esset; mater autem impiè & crudeliter cum iunior filio Boleslao viuerent, ac infideles ambo more infidelium dominarentur. **R.** Desiderium.

Lectio

Lectio vi.

Offensa ea re Drabomira, furere cepit, ac vitæ Ludimilæ insidiari. Quam ad extremū, submissis duobus sicariis, magis scelere quàm genere nobilibus, per summum scelus interfecit, ipsa summa rerum cum improbo filio posita est, grauis iuis, molesta omnibus, Christianis inimicissima.

Ꝟ. Stola iucunditatis.

In tertio Nocturno, Homilia in Euangelium. Si quis vult post me venire. quæ per totam Octauam, quando Offic. fit de S. Venceslao repetitur.

Vesperæ à Capitulo de sequenti; Cracouicæ tantum in Cathed. Ecclesia.

Alibi integræ Vesperæ de sequenti.

DIE XXIX. SEPTEMBRIS.

Sancti Michaelis Archangeli. Duplex.

EO die in Laudibus non fit Commemoratio Octauæ S. Venceslai, sed in secundis Vesperis.

DIE XXX. SEPTEMBRIS.

Sancti Hieronymi Presbyteri Confessoris & Ecclesie Doctoris. Duplex.

Commem. Octauæ S. Venceslai.

DIE I. OCTOBRIS.

SS. Cosmæ & Damiani Martyrum. Semiduplex.

Commemor. Oct. & S. Remigij Episcopi & Confess. cum ix Lectione.

DIE II. OCTOBRIS.

Quinta die infra Octauam sancti Venceslai.

In ij. Nocturno. Lectio iij.

Inustum & potentem dominatum Drabomiræ ac Boleslai dum amplius Boemi perferre non possunt, Pragæ Venceslaum iam aduultum iuuenem in Regem eligunt, illique habe-

nas imperij committunt. Quod ille plus ieiunio, orationibus, cilicio, ac aliis piis operibus texit, quàm imperio: illud planè occinens, Septies in die laudem dixi tibi super iudicia iustitiæ tuæ. Ꝟ. Honestum fecit.

Lectio v.

Tanto fuit ardore orationis, vt summa hieme nonnumquam ex pedibus eius sanguis efflueret, ac ex vestigiis ipsius plures incalescerent. Aggressus cum regnum quæ ipsius Dux Curimentis Radissaus, cum multa frustra tentasset, ad extremum, ipsum ad singulare certamen prouocauit. Suscepit magno animo conditionem magnus Princeps, vita sua suorum salutem representare volens: verum Deus ipse crudelis pugne diremptor fuit. Ꝟ. Desiderium.

Lectio vi.

Dum enim vir sanctus praelium ingressurus equum conscendit, aduersarius eius animaduertit, illi ab Angelo hastam porrigi, se verò ea voce moneri: Ne feri. Qua re perterritus, ex equo desilit: ad pedes sancti veniam petens procedit: quem ad parcendum, quàm ad viciscendum paratorem inuenit. Ꝟ. Stola iucunditatis.

In tertio Nocturno, Homilia in Euangelium. vt in ipso die. 47.

DIE III. OCTOBRIS.

Sexta die infra Octauam S. Venceslai.

In secundo Nocturno.

Lectio iij.

Nequè semel tamen, vt dictum est, Venceslao Angeli vitam angelicam ducenti, testimonium virtutis & sanctitatis reddiderunt: sed iam longè antè adulescenti in aula Ottonis Imperato-

ris commoranti, qui illum à superbo mundo despectum, cruce aurea diuinitus signatum, in conspectu Imperatoris perduxerunt. Qua re Imperator commotus, & in confessum suum eum recepit, & brachio sancti Viti donauit: in cuius honorem ille post amplissimum templum Pragæ extruxit.

¶ Honestum fecit.

Lectio v.

Inuidit & genti & Principi eam felicitatem generis humani hostis: impiam matrem, alteram Attaliam, in furias vertit. Hæc filium fratris Venceslai male germanum stimulat, de regno cogit, fratrem de medio tollat. Suscipit malum semen improbus ager: in cædem fratris totus diffunditur; quem ad funestum conuiuium vocat.

¶ Desiderium. Lectio vi.

Non recusat iustus Abel nec incius nec inuitus: Sacramentis se præmunit. Post fraternam & hospitem mensam, proxima nocte ante templum orans cæditur: fit Deo gratissima hostia. Nec diu tamen exultauit scelus in victoria: nam & matrem, non ita multum post, in arce Pragensi, terra absorpsit viuam, & filius non diu gessit principatum fratris sui sanguine comparatum.

¶ Stola iucunditatis.

In tertio Nocturno, Homilia in Euangelium, vt in ipso die.

DIE IIII. OCTOBRIS.

S. Francisci Confessoris.

Duplex.

Commem. Octauæ in Laudib. In secundis Vesperis à Capitulo de Octaua.

Et fit Commemorat. S. Francisci & SS. Placidi & Sociorum Martyrum.

DIE V. OCTOBRIS.

Octaua S. Venceslai. Duplex.

Lectiones primi Nocturni de Scriptura occurrente.

In secundo Nocturno.

Lectio iiii.

Non effugerunt iustam Dei vindictam socij & administri tanti facinoris. Alij per demones exagitati, sese præcipientes in flumen dederunt, submersique sunt: alij verò mente capti fugam inierunt, & nusquam amplius comparuerunt: alij autem varijs & grauib. morbis percussi, vt hominibus essent exosi, vitam miserabiliter finierunt. Sanguis quidem iusti Abel, qui hora passionis multus fuit effusus, ad Deum sanctè clamans, multis & iteratis conatibus non potuit aboleri.

¶ Honestum fecit.

Lectio v.

Cvm enim à ministris in parietibus & pavimento ecclesiæ ablutus esset, & penitus deterisus, postmodum à fidelibus ecclesiam intrantibus multò magis visus est apparere. Idem sapius ac vehementius magna vi & conatu deterisus, magis viuus apparuit: quantoque crebrius detergebatur, tantò magis parietes cruentati aspiciabantur. Ministri itaque stupentes super hoc miraculo, sanguinem deinceps abluere cessauerunt. Sicque sanguis innocenter effusus, in testimonium tanti parricidij, indelenter ibidem peimansit.

¶ Desiderium. Lectio vi.

Et domi quidem hæc subobscurius, ob metum tyranni gerebantur: at qui habitat in cælis, non passus est hæc obscura fieri: verum ad vlymas vsque insulas marisque extrema

trema perferri. Regi Daniæ immittit visionem, eum de crudeli cæde Regis sancti facit certior: in eius honorem & memoriam templum amplissimum sibi edificari iubet: vt quem domestica impietas oppresserat, eum externa pietas illustraret ornaretque.

R. Stola iucunditatis.

In tertio Nocturno, *Homilia in Euangelium, vt in ipso die festo.* 47.

DIE X. OCTOBRIS.

Officium Gratiarum actionis pro Victoria ex Turcis anno M. DC. XXI. eodem die obtenta. Duplex.

AD VESPERAS,

Añã. Cantemus Domino. cum reliquis de Laudibus. 53. *Psalms.* Dixit Dñs. cum reliq. de Dñica: & loco vltimi, *Psal.* Laudate Dominum omnes Gentes.

Capitulum. 2. Cor. 1.

Benedictus Deus & Pater Dñi nostri Iesu Christi, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra.

Hymnus.

Superne regum Rex bone, Fons pacis & victoriæ, Deus Pater sperantium, Vltor superbientium:

Ad iussa cuius turgidæ Maris procellæ subsident; Iras leones exuunt, Sol stat stupens, nec se mouens.

Quò fulgurante desuper Gentes feroces expauent, Hostes tremunt, mali fremunt, Boni triumphant gaudio.

Tu barbaros Osmanicos Apres fugas e vinea, Polonia Regnum tuæ A clade dira vindicans

Ergo tuo celsissimo Sit nomini laus gloria,

Qui trinus ac vnus Deus, Per sæcla viuus omnia, Amen.

ÿ. Sancti per fidem fortes facti sunt in bello. *R.* Castra venterunt exterorum.

Ad Magnificat, Antiphona.

Benedictus Dominus Deus noster, qui docet manus nostras ad prælium, & digitos nostros ad bellum.

Oratio.

Deus, qui in summis Regni nostri periculis antiqua brachij tui miracula renouasti, suscipe gratiarum actiones exultantium populorum: & quibus tanti gaudij causam prestitisti, perpetuæ fructum concede lætitiæ. Per Dominum.

Ad Matutinum, Inuitatorium.

Regem qui redimit de interitu vitam, ** Venite adoremus.* *Psalms.* Venite, exultemus. *Hymnus.* Superne regum. *vt supra in primis Vesperis.*

In primo Nocturno, Añã.

Fortitudo mea & laus mea Dominus, & factus est mihi in salutem. *Psalms.* Domine Dominus noster. *cum reliquis vt in festo SS. Trinitatis. Añã.* Dignus es Domine accipere gloriam, honorem, & virtutem. *Psalms.* Cæli enarrant. *Antiphona.* Tua est, Domine, magnificentia, & potentia, & gloria, atque victoria. *Psalms.* Domini est terra. *ÿ.* Benedic anima mea Domino. *R.* Et omnia, quæ intra me sunt, nomini sancto eius.

De libro secundo Machabæorum,

Lectio. *Cap. 5.*

Et Nicanor quidem cum summa superbia erectus cogitauerat commune tropæum itatuere de Iuda. Machabæus autem semper confidebat cum omni spe auxilium sibi à Deo affuturum: & hortabatur

C suos,

suos, ne formidarent ad aduentum nationum, sed in mente haberent adiutoria sibi facta de celo, & nunc sperarent ab Omnipotente sibi affuturam victoriam. Et allocutus eos de lege & Prophetis, admonens etiam certamina quæ fecerāt prius, promprios constituit eos: & ita animis eorum erectis, simul ostendebat Gentium fallaciam, & iuramentorum præuaricationem. Singulos autem illorum armavit non clypei & hastæ munitione, sed sermonibus optimis, & exhortationibus. Exhortati itaque Iudæ sermonibus bonis valde, de quibus extolli posset impetus, & animi iuuenum confortari, stauerunt dimicare & conflagere fortiter, vt virtus de negotijs iudicaret.

R. Facile est concludi multos in manu paucorum, & non est differentia in conspectu Dei cæli, * Liberare in multis, & in paucis. **V.** Non in multitudine exercitus victoria belli, sed de celo fortitudo est. Liberare.

Lectio ij.

ET, cum iam omnes sperarent iudicium futurum, hostesque adessent, atque exercitus esset ordinatus, bestia equitesque opportuno in loco compositi, considerans Machabæus aduentum multitudinis, & apparatus varium armorum, & ferocitatem bestiarum, extendens manus in cælum, prodigia facientem Dominum inuocauit, qui non secudum armorum potentiam, sed prout ipsi placet, dat dignis victoriam. Dixit autem inuocans hoc modo: Tu Domine, qui misisti Angelum tuum sub Ezechia Rege Iuda, & interfecisti de castris Sennacherib centum octoginta quin-

que millia: & nunc dominator cælorum mitte Angelum tuum bonum ante nos in timore & tremore magnitudinis brachij tui, vt metuant qui cum blasphemia veniunt aduersus sanctum populum tuum.

R. Quis similis tui in fortibus Domine, quis similis tui? Magnificus in sanctitate: * Terribilis, atque laudabilis, & faciens mirabilia. **V.** Dux fuisti in misericordia populo, quem redemisti. Terribilis.

Lectio iij.

Nicanor autem, & qui cum ipso erant, cum tubis & canticis admouebant. Iudas vero, & qui cum eo erant inuocato Deo, per orationes congressi sunt: manu quidem pugnantes, sed Dñm cordibus orantes, prostrauerunt non minus triginta quinque millia, præsentia Dei magnifice delectati. Cumque cessassent, & cum gaudio redirent, cognouerunt Nicanorem fuisse cum armis suis. Facto itaque clamore, & perturbatione excitata, patria voce omnipotentem Dñm benedicebant. Itaque omnes communi consilio decreuerunt nullo modo diem istum absque celebritate præterire.

R. Procidebant vigintiquatuor seniores ante sedentem in throno, & adorabant viuentem in sæcula sæculorum: * Et mittebant coronas suas ante thronum.

V. Dignus es Domine Deus nosster accipere gloriam, honorem, & virtutem. Et mittebant, Gloria Patri. Et mittebant.

In secundo Nocturno, Añia.

Adonai Domine, magnus es tu, & præclarus in virtute tua, & quem superare nemo potest. **Psalmus.** Omnes Gentes plaudite. **Antiphona.** Non in multitudine exercitus victo-

ria belli, sed de caelo fortitudo est. *Psalmus.* Magnus Dominus. *Antiph.* Vir obediens loquetur victoriã, vir impius procaciter obfirmat vultum suum. *Psalmus.* Deus iudicium tuum. *Ÿ.* Iste Deus meus, & glorificabo eum. *℞.* Deus Patris mei, & exaltabo eum.

Lectio iiii.

Sigismundo Tertio Rege, Osmanus Turcarum tyrannus immensis ex Europa, Asia, Africa contractis copiis, Tartarorum etiam Principe, qui longè maiorem iusto ducebat exercitum, in belli societatem accito, Reipublicæ Christianæ vastitatem atque excidium minitans, in Poloniam mouit. Tanti aduentantis hostis fama nimis consternatus Sigismundus, cum sciret non in multitudine exercitus victoriam, sed de caelo esse fortitudinem, ope diuina suppliciter implorata, Dei genitricis, Regniq̃ue Patronis conciliariis, fortiter constanterq̃ue bellum suscepit.

℞. Tu venis ad me cum gladio, & hasta, & clypeo: Ego autem venio ad te in nomine Domini exercituum. *Ÿ.* Dabit te Dominus in manu mea, & percutiam te, & auferam caput tuum. Ego autem venio.

Lectio v.

Framisus ad fines Poloniæ non maximo numero exercitus, qui hostem sustineret, dum Sigismundus omnem Regni nobilitatem trahens adueniret. Castra in hostili ditione ad Chocimum posita, vt bellum potius inferre, quàm illatum repellere Poloni viderentur. Decies, & quidem comite semper victoria, acie pugnatum: toties à castrorum, oppugnatione ingenti cum clade reiectus ho-

stis toties eripere nostri feliciter, Turcarum stationes prosperè toties incurfauere, vt Dominum exercituum à nobis stare apertissimè pateret.

℞. Persequebatur vnus mille, *Ÿ.* Et duo fugabant decem millia. *Ÿ.* Nonne idè quia Deus suus vendidit eos, & Dominus conclusit illos? Et duo.

Lectio vj.

Fraçsa tandem tot cladibus inflictis Osmani contumacia. Cum se frustra aduersus Deum pugnare intellexisset, ad ipsos Poloniæ fines eodem in loco mensum integrum, eoq̃ue amplius hæssisset inglorius, sexaginta militum millia caesa desideraret, maiorem longè numerum belli incommoda abstimpissent, stratos suorum cadaueribus vndique campos cerneret, ipse iam Sigismundus cum Poloniæ flore maioribus copiis immineret, qui bellum intulerat, pacem expetiit, acceptisq̃ue conditionibus sexto Idus Octobris prior castra mouit, ex aperta armis Polonia nihil omnino præter ignominiam & dedecus reportaturus. Is dies, in tanti beneficij memoriam, vt Deo sacer, festusq̃ue Poloniæ ac sollemnis perpetuò in posterum foret, Sigismundus ipse Rex, Regniq̃ue Antistites à Gregorio Quintodecimo impetrare: mox Vladislao, qui parenti successerat, & in castris belli tempore fuerat, vt proprio ac peculiari officio ad gratias agendas accomodato Honoras canonicas eodem die Polonia persolueret, Vrbanus Octauus indulsit.

℞. Dextera tua Domine magnificata est in fortitudine: *Ÿ.* Dextera tua Domine percussit

fit inimicum. *ψ.* In multitudine gloriæ tuæ deposuisti aduersarios tuos. Dextera tua. *G*loria Patri. Dextera tua.

In tertio Nocturno, *Añã.*

Ædificauit Moyses altare: & uocauit nomen eius, Dominus exaltatio mea. *Psalms.* *C*antate Domino canticum nouum: * cantate. *Antiph.* Dominus conterens bella, Dominus nomen est illi. *Psalms.* *D*ominus regnauit. *Antiphona.* Dominum formidabunt aduersarij eius, & super ipsos in caelis tonabit. *Psalms.* *C*antate Domino canticum nouum: * quia. *ψ.* Benedic anima mea Domino. *℞.* Domine. Deus meus magnificatus es uehementer.

*L*ectio sancti Euangelij secundum Lucam.

Lectio vii *Cap. 21. c.*

*I*n illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Cùm audieritis praelia, & seditiones, nolite terri: oportet primùm hæc fieri, sed nondum statim finis. Et reliqua.

Homilia sancti Gregorij Papæ.
Homilia 35. in Euangelia

*D*ominus ac Redemptor noster perituri mundi præcurrentia mala denuntiat, ut eò minus perturbent uenientia, quo fuerint præscita. Minus enim iacula feriunt, quæ præuidentur: & nos tolerabilius mundi mala suscipimus, si contra hæc per præscientiæ clypeum munimur. Ecce etenim dicit: Cùm audieritis praelia, & seditiones, nolite terri: oportet enim primùm hæc fieri, sed nondum statim finis. Pensanda sunt uerba Redemptoris nostri, per quæ nos aliud interiùs, aliud exteriùs passuros esse denuntiant. Bella quippe ad hostes pertinent, se-

ditiones ad ciues. Ut ergo nos indicet interiùs exteriùsq; turbari, aliud nos fatetur ab hostibus, aliud à fratribus perpeti.

℞. Reddidit Dominus iustis mercedem laborum suorum, & deduxit eos in uia mirabili: * Et fuit illis in uelamento diei, & in luce stellarum per noctem.

ψ. Transtulit eos per mare Rubrum, & transuexit, eos per aquam nimiam. Et fuit illis.

Lectio viij.

*S*ed his malis præuenientibus, quia non statim finis sequatur, adiungit: Surget gens contra gentem, & regnum aduersus regnum, & terræ motus magni erunt per loca, & pestilentia, & fames, terroresque de cælo, & signa magna erunt. Ultima tribulatio multis tribulationibus præuenitur, & per crebra mala, quæ præueniunt, indicantur mala perpetua, quæ subsequenter. Et ideo post bella, & seditiones, non statim finis: quia multa debet mala præcurrere, ut malù valeant sine fine nunariare.

℞. Iusti tulerunt spolia impiorum, & decantauerunt, Domine, nomen sanctum tuum: * Et uicticem manum tuam laudauerunt pariter. *ψ.* Sapientia aperuit os mutorum, & linguas infantium fecit disertas. Et uicticem. *G*loria Patri. Et uicticem.

Lectio ix.

*S*ed cùm tot signa perturbationis dicta sint, oportet, ut eorum consideratione breuiter singula perstringamus: quia necesse est, ut alia è cælo, alia è terra, alia ab elementis, alia ab hominibus patiamur. Ait enim: Surget gens contra gentem, ecce perturbatio hominum: erunt pestilentia, ecce inæqualitas corporum: erit fames, ecce sterilitas

tiliras terræ; terroresque de cælo, & tempestates, ecce inæqualitas aëris. Quia ergo omnia consummanda sunt, ante consummationem omnia perturbantur; & qui in cunctis deliquimus, in cunctis ferimur: vt impleatur quod dicitur, Et pugnabit pro eo orbis terrarum contra insensatos. **T**e Deum.

A D L A V D E S
& per Horas, *Añã.*

CAntemus Domino: gloriosè enim magnificatus est, equum & ascensorem deiecit in mare. *Psal. D*ominus regnavit. *Añã.* Dextera tua, Domine, magnificata est in fortitudine: dextera tua percussit inimicum. *Psal. I*ubilate Deo. *Añã.* Arcus fortium superatus est, & infirmi accincti sunt robore. *Psal. mus. D*eus Deus meus. *Añã* Iusti decantauerunt, Domine, nomen sanctum tuum, & victricem manum tuam laudauerunt pariter. *Psal. B*enedicite omnia opera. *Añã.* Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo Iesu meo. *Psal. I* audate Dominum de caelis.

Capitulum 2. *Cor. I.*

Benedictus Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra.

Hymnus.

Rex magne. Rex altissime,
Virtutis è Throno tuæ
Æternitatem partiens,
Et Regna mundi transferens;
Quam sunt inaccessæ tui
Profunditates consili!
Vt est procul cælum solo
Arcana sic procul tua.
Thrax en furoris ferrea
Qui virga diuini fuit;

Nunc ipse pœnas acriter
Iussu tuo demens luit.

Sic corda, quando ceteris:
Cædem superbè detonant,
Cæduntur, & casu suo
Dei timorem prædicant.

Patri Deo sit gloria,
Eiusque soli Filio,
Cum Spiritu, qui perpeti
Mundum regit, custodia. Amen.
Ï. Non est similis tui in diis
Domine. **R.** Et non est secundum opera tua.

Ad Benedictus, Antiphona.

Benedicimus Deum cæli, & coram omnibus viuentibus confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam. **Ora- tio D**eus, qui in summis, vt supra ad Vesperas 49.

Ad Tertiam, Capitulum,

2. *Cor. I.*

Benedictus Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra.

R. bi. Iusti decantauerunt, Domine, * Nomen sanctum tuum. Iusti. **Ï.** Victricem manum tuam laudauerunt pariter. Nomen. **G**loria. Iusti. **Ï.** Adorabant sancti viuentem in sacula. **R.** Et mittebant coronas suas ante thronum Dei.

Ad Sextam, Capitulum. *Sap. 12.*

Quam bonus & suavis est, Domine, spiritus tuus in omnibus! Ideoque eos qui errant, partibus corripis; & de quibus peccant; admones & alloqueris: vt relicta malitia, credant in te Domine.

R. bi. Adorabant sancti, * Viuentem in sacula. Adorabant. **Ï.** Et mittebant coronas suas ante thronum Dei. Viuentem. **G**loria. Adorabant. **Ï.** Dignus

es Domine Deus noster. *ꝛ.* Accipere gloriam, honorem, & virtutem.

Ad Nonam, Capitulum.

Sap. 12. c

TV autem dominator virtutis, cum tranquillitate iudicas, & cum magna reuerentia disponis nos: subest enim tibi, cum volueris, posse.

ꝛ. breue. Dignus es, * Domine Deus noster. Dignus. *ꝥ.* Accipere gloriam, honorem, & virtutem, Domine. *G*loria Patri. Dignus. *ꝥ.* Ab insurgentibus in me exaltabis me. *ꝛ.* A viro iniquo eripies me.

In secundis Vesperis omnia vt in primis, excepta Antiphona ad Magnificat. Domine Rex omnipotens, in ditione tua cuncta sunt posita, & non est qui possit resistere voluntati tuæ, si decreueris saluare Israël.

DIE XV. OCTOBRIS.

In festo S. Hedwigis viduæ.

Duplex.

Ad Vesperas, Antiphona. Dum esset rex. **cum reliquis vt in Communi nec Virg. nec mart.**

Oratio.

DEus gratiæ dator & gloriæ, tuæ nobis propitius sinum pietatis aperi, & presta, vt qui manentem ciuitatem hinc nõ habemus, ad futuram, quam quaerimus, beatæ Hedwigis interueniente suffragio perducamus. Per Dominum nostrum.

In primo Nocturno, Lektionen. **Mulierem fortem, quis inueniet. de Communi nec Virg. nec martyris.**

In ij. Nocturno. Lectio iiii.

Hedwigis Bertholdi Marchionis Morauia Comitiss Tirolensis & Agnetis filia, sanctæ Elisabethæ matertera, duodecimo anno Henrico

Longobardo Principi Polonia & Boemia in matrimonium data; illud semper honorabile & immaculatum custodiuit, nullum ieiunium aut diem festum iudicans, quem castitatis merito non condiuisset. Nihilominus in summa castitate & continentia, facta est sicut vitis abundans in lateribus domus suæ, & filij eius sicut nouellæ in circuitu mensæ. Filios enim tres, totidemque filias viro suo protulit. Ex quibus Henricus fortis pro religione Christiana aggressus, & tamquam alter Iudas Machabæus, castra Dei contra Tartaros protegens, martyrij palmam promeruit. Filia Gertrudis virgo perpetua permansit. Fructu matrimonio Hedwigis quæsito, redditiisque noualium fructibus, ferriari ab opere connubiali incipit: eadem marito persuadet. Fit spiritualis desponsatio in manu Pontificis, viuatur inter sponfos Angelica vita per annos vigintiocto, non coram hominibus tantum, sed etiam coram Deo. *ꝛ.* Propter veritatem.

Lectio v.

Parat deinde Hedwigis sedem futurae castitati; amplissimum Trebnicense monasterium exstruit: filiam Gertrudem prius illuc pramittit; magnos greges virginum sanctarum collegit: ipsa demum consequitur. In oratione diurna atque nocturna, nudis, etiam media hieme, pedibus assidua: in ieiunijs, multis per totos quadraginta annos perseueravit: ita vt die Dominico, tertia & quinta Feria piscibus & lactarijs tantum, Sabbato & Feria secunda aridis leguminibus, quarto & sexto die aqua & pane solo dumtaxat vesceretur. Pedes pauperum, quos tredecim

sem-

Semper ubique secum circumduxit, lauit: vlcera eorum ligauit, captiuos redemit, subditos oppressos tutata est. Irata a nemine vquam visa est, contenta ea obiurgatione, Deus tibi parcat.

R. Dilexisti iustitiam.

Lectio vi.

Non caruit diua Hedwigis miraculorum ac prophetiae Spiritu & gratia: nam & duabus sanctimonialibus visum restituit: & duos recentes suspensos, magna omnium admiratione, ad vitam reuocauit. Mortis item mariti sui tempus & rationem longè antè prædixit, & filij eodem modo: cuius eadem eo ipso quo casus est die in remotissimis partibus cognouit: & ipsa diem sui obitus multo prius præsensit & prædixit. Itaque priuilegium morbo graui correpta fuisset, sacram Vnctionem accepit. Sanctimonialia se agram sine permissione superiorum inuisentes pepulit: nihil sanctum esse docens, quod cum obedientia maiorum susceptum non esset. Piusquam moreretur, magna hilaritate Sanctos cum splendida luce ad se venientes salutauit. Mortua est die sancti Matthæi hora vespertina, qua ieiunia sua pane solo reficere solebat, anno salutis humanæ millesimo ducentesimo quadragesimo tertio. Ac post multis editis miraculis, in numerum Sanctorum à Clemente Quarto relata est. In cuius Canonizatione mulier cæca visui restituta est.

R. Fallax gratia.

In tertio Nocturno, Homilia in Euangelium. Simile est regnum cælorum thesauro abscondito. de Communi nec virginum nec martyrum.

DIE XII. NOVEMBRIS.

In festo SS. Benedicti, Ioannis, Matthæi, Isaaci atque Christiani quinque fratrum mart. Duplex.

Ad Vesperas, Antiph. Omnes sancti, cum reliquis Antiphonis & Psalmis, de Communi plurimorum Martyrum. Oratio.

Sanctorum nos, quæsumus Domine, martyrum tuorum, Benedicti, Ioannis, Matthæi, Isaaci, atque Christiani gloriosa hodierna die trophæa lætificent; quatenus eorum interuentione; ad illam perueniamus hereditatem, in qua iidem felices Angelorum cœtibus aggregati, tuæ semper Maiestatis perfruuntur ineffabili charitate. Per Dominum.

In primo Nocturno, Lectiones de Scriptura occurrenti.

In ij. Nocturno. Lectio iiii.

Benedictus, Ioannes, Matthæus, Isaac & Christianus fratres eremitarum Poloni, post Episcopi Adalberti, cuius erant peregrinationis comites, necem, à Prussis multis contumeliis diuexati, & Prussæ finibus eiekti, in maiorem Poloniam redierunt. Et quo expeditius humana contemnerent, & cœlestia spectarent, in vastam solitudinem apud Casimiriam se receperunt: ibique calis, quæ singulos caperet, stramento adhicatis, non extraneorum tantum, sed mutuam etiam consuetudinem fugiebant. Mirum Dei viris inerat abstinentiæ studium, cum aliqui eorum semel dumtaxat, alij qui paulò tenuioris erant valetudinis, bis in hebdomade oleibus & aqua, pane nonnumquam adhibito, se reficerent. De qua austeritate videtur, toto vitæ suæ tempore, præterquam die factissimo præ-

schæ, quoad vixerunt, nihil remittebant; vestibus, quas è seris equorum sibi confecerant contenti. Quies non stratis mollioribus accersita, sed si quid dandum fuerat fessis corporibus, humi iacentes, lapidem capitibus subijciebant.

Ꝟ. Sancti tui.

Lectio v.

Tanta autem erat sanctitatis eorum fama, vt Boleslaus Chabrius pius & sanctus, isque primus Polonorum rex, præsens eos accederet, eorum orationibus se & regnum suum cõmendaret, grandique pecunia oblata, liberaliter & regiè sanctos donaret. Sed beati viri post aurum non abeuntes, nec vllam in pecuniæ thesauris reponentes spem, vt qui pro Christi nomine renuntiasent omnibus, è vestigio argentum regi, vt referat Barnabas, vnus ex socijs, constituunt. Quod dum fit, ecce grassatores, qui cognouerant munificè à rege donatos, prima noctis vigilia adsunt: sanctos fratres in Dei laudibus opprimunt; extra casas protrahunt: gladios intentant. Ferenda vobis quamcumque imposuerimus fortuna est, nisi quidquid vbi-cumque locorum argenti reconditum est, nostrum illicò fuerit, minitantur. Quare aut pecuniam vltro exponite, vel si moramini, vitam cum sanguine profundite. Sancti multis obtestationibus, regi esse reportatam, confirmant; quin etiam tugutio-la vt excutiantur, potestatem dant. **Ꝟ.** Verbera carnificum.

Lectio vj.

Sæua auri cupiditas, vbi nihil minis extorquet, reliquum spei tollendæ pecuniæ in verberibus & supplicijs reponit. Deligantur fratres sancti ad pa-

lum, ignibus ad latera admotis exuruntur: deinde circa rotarum veriginem adstricti diutissimè verberantur: tota nox in crudelissima paupertatis sanctorum & innocentia supplicia expenditur. Denique cum omnes iam artes potiendi argenti tentatae essent, nec successisset, nequid inausum de concepta crudelitate relinqueretur, ab iisdem latronibus, anno salutis humanæ millesimo quinto, pridie Idus Nouembris, in Dei laudibus constantissimè permanentes trucidantur. Boleslaus nece Sanctorum innocenti cognita, eandem gratiam, quam præbuerat viuus, seruauit & mortuis: qui beatorum fratrum corpora honorificentissima sepultura Casimiræ in maiori Polonia condidit. Barnabas superstes in eremum reuersus, vitæ fratrum suorum æmulus, assiduis orationibus, vigilijs, ieiunijsque addictus, paulò post sancto sine quieuit: & ipse pij Regis mandato ad fratres suos appositus, vt quibus in caelesti patria esset coniunctus, in terris eodem tumulo cum eis conditus quiesceret.

Ꝟ. Tamquam aurum.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Euangelij secundum Lucam.

Lectio vij. - Cap. 12.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Attendite à fermento Phariseorum, quod est hypocritis. Et reliqua.

Homilia venerabilis Bedæ Presbyteri.

Lib. 4. in Lucam, cap. 52.

De hoc fermento Apostolus præcipit: Itaque epulemur, non in fermento veteri, neq; in fermento malitiæ & nequitia, sed in azymis sinceritatis & ve-

ritatis: Nam sicut modicum fermentum totam farinae, cui iniicitur, massam corrumpit, vniuersamq; mox consperisionem suo sapore commaculat: sic nimirum simulatio, cuius semel animum imbuerit, tota virtutum sinceritate & veritate fraudabit. Est ergo sensus: Attendite ne amulemini simulatores, quia veniet profectus tempus, in quo & vestra virtus omnibus, & eorum reueletur hypocrisis.

Propter testamentum.

Lectio viij.

Verum quod sequitur: Quoniam quae in tenebris dixistis, in lumine dicentur: non solum in futura, quando cuncta eorum abscondita proferentur ad lucem, sed & in praesenti tempore potest congruenter accipi: quoniam quae inter tenebras quondam pressurarum carcerumque umbras vel locuti vel passi sunt Apostoli, nunc clarificata per orbem Ecclesia, lectis eorum actibus publice praedicantur. Ne terreamini ab his qui occidunt corpus. Si persecutores Sanctorum, occisis corporibus non habent amplius quid contra illos agant; ergo superuacua furunt insania, qui mortua Martyrum membra feris auibusq; discerpenda proijciunt, cum nequaquam omnipotentis Dei, quin ea resuscitando viuificet, obistere possint.

Hæc est vera fraternitas.

Lectio ix.

Dvo autem sunt genera persecutorum: vnum palam fauentium, alterum fide fraudulenterq; blandientium. Contra vtrumque nos munire atque instituere volens Saluator, & supra ab hypocrisi Pharisaeorum attendere, & hæc à carnificum

eade præcipit non timere: quia videlicet post mortem nec horum crudelitas, nec illorum valeat simulatio durare. Nonne quinq; passeres veneunt dipendio? Si minutissima, inquit, animalia, & quae quodlibet per aëra feruntur volatilia, Deus obliuisci non potest; vos qui ad imaginem facti estis creatoris, non debetis terri ab his, qui occidunt corpus: quia qui irrationabilia animalia gubernat, rationabilia curare non desinit.

Te Deum laudamus.

DIE XIX. N. O. V. E. M. B. R. I. S.

In festo S. Elisabeth viduz.

Duplex.

Omnia de communi nec Virginum nec martyrum, exceptis his quæ habentur propria.

Oratio.

Tvorum corda fidelium, Deus miserator illustra, & beatæ Elisabeth precibus gloriosis, fac nos prospera mundi despiciere, & cælesti semper consolatione gaudere. Per Dominum.

Commemor. S. Pontiani Papæ & martyris, Aña. Iste sanctus.

In primo Nocturno Lectiones de Scriptura occurrenti.

In secundo Nocturno.

Ex Officijs proprijs festorum Ordinis fratrum Minorum.

Lectio iij.

Elisabeth, Andree Regis Hungariæ filia, ab infantia Deum timere cepit, & crescens ætate, creuit etiam deuotione. Hæc postea Ludouico Landtgrauio Turingiæ in coniugem copulata, etsi ea quæ sui viri erant curaret, non minus quæ Dei sunt, sedula exquebatur. Nocturno namque tempore à latere viri surgens orationibus & genuflexionibus occupabatur; sicque dum esset

vir.

vir in accubitu suo, nardus eius dabat sanctitatis odorem. Et licet exterius indueretur regalibus, ne terreni viri oculos offendere videretur, interius tamen sub cilicij tegmine caelestem sponsum gerebat absconditum. Diebus singulis pietatis officio dedita, viduis, pupillis, ægrotis, carcerum inclusis ergastulis, & egentibus singulis singularia subuentionis remedia ministrabat. Cuiusdam etiam pauperis, graui capitis languore correpti, quasi filij curam gerens, capillos eius manu tondebat propria, caput frequenter in pomarij secretò lauans, vt oculos fugeret ancillarum. Cùm Teutoniam grauis vigeret inedia, captata viri absentia, domus suæ frumenta egentibus erogauit.

¶ Propter veritatem.

Lectio v.

Postquam autem à lege viri soluta est, depositis gloriæ secularis exuuijs, ordinem Pœnitentium beati Francisci ingressa, vilis tunicæ decore vestitur; ac diuitiarum contempta iactantia, & generositate parentum, nobilissimis orta natalibus, se mundo fecit ignobilem, vt nobilitaretur in cælis: pro corona suscipiens cinerem, & cilicium pro fascia pectorali. Pallebant ora ieiunijs, abstinentiæ tenuitate confecta: & iam martyrem adhuc viuentem caro præmortua testabatur. Dum autem die quadam defixis in cælum oculis contemplationi vacaret, vt quasi de humanæ conuersationis consortio videretur abstracta; Dei Filium dulcem Iesum ad se inclinatum cælis patentibus vidit, inter alia sibi consolationis lenimen-

ta dicentem: Si tu vis esse mecum, ego ero tecum, & à te nullatenus separabor.

¶ Dilexisti iustitiam.

Lectio vj.

Tunc sumptibus proprijs notable hospitale cõstruxit ampla possessione dotatum; suaque pretiosa monilia, & grandem pecuniæ quantitatem eidem loco liberaliter est largita. In quo receptam multitudinem pauperum corporali visitabat obsequio, affluenter eis necessaria subministrans, pedes eorum & capita incredibili humanitate lauando; & leproforū vlcera, etiam aspectu horribilia, capitis sui velo mundando. Deinde propinquorum destituta suffragio, castris & possessionibus ceteris spoliatur. Sed ipsa miserationis solita non oblita, lanam manibus operabatur & linū, de sui laboris impendio nudos, pauperum humeros vestitura. Cumque in his ac plurimis alijs sanctis operibus vsque ad finem vitæ perseuerasset, domesticis suis prædicens obitum suum, Deo spiritum reddidit anno Domini millesimo ducentesimo trigesimo primo, tertio decimo Kalendas Decembris. Sacrum autem corpus ipsius, post sanctæ anime separationem, statim cœpit plurimis & maximis caruscare miraculis. Quibus auditis, & certa fide compertis, Dominus Papa Gregorius Nonus eam Sanctorum collegio annumerauit.

¶ Fallax gratia.

In iij. Nocturno, Homila in Euangelium. Simile est regnum cælorum thesauro abscondito, de Communi non Virginum.

Nona Lectio de S. Pontiano Papa & martyre, & in Laudibus commemoratio eiusdem.

AD POLONIAM.

NE dubites, limen cali tibi, terra Polona,
Atque pijs natis posse patere tuis.
En tot caelestes Diuos, quos ipsa tulisti,
Vel quorum felix ossa beata tenes.
Hos imitare Duces, sacros venerare Patronos:
Haud procul à summo est ora Polona polo.

WALDO, ILL. GA.
[Faint, illegible text]

6000-

op.

